

Naročnina

za državo SHS:

za mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:

mesečno Din 30

Sobotna izdaja:

celoletno

v Jugoslaviji Din 60

v inozemstvu 80

SLOVENEČ

S tedensko prilogo „Ilustrirani Slovenec“**Cene inseratov:**Enostolpna petlitna vrsta
mali oglasi po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglasi nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglasil v uredniškem delu
vrstica po Din

Pri večjem naročilu popust.

Izhaja vsak dan izveniši
ponedeljka in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Čekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.563, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.**Zunanja politika Rusije.**

V evropski in svetovni politiki je stara carska Rusija igrala vedno jako važno vlogo in nobena diplomatska spletkarja v Evropi se ni pletla brez računa z mogočnim ruskim kolosom. Bivša Avstrija je srečevala Rusijo pri vsakem koraku na Balkanu, Anglija je morala računati z Rusijo v Carigradu, ob perzijsko-indijski meji in na daljnem vzhodu, Francija je Rusijo potrebovala proti Nemčiji in celo Amerika je morala upoštevati ruski vpliv v Kini.

Nova sovjetska Rusija se po revoluciji kot država zaradi notranjih svojih težav vnanjopolitično ni mogla posebno uveljavljati. Bolj kot delovanje nove ruske diplomacije je bilo vidno delovanje komunistične stranke. Komunisti kot teorija je vzdrnil vse evropske duhove, uradna zunanja politika ruske države pa je bila potisnjena sprva zelo v ozadje.

Zunanji politiki nove ruske države se je v Evropi silno počasi odpirala pot. Prva naloga uradne ruske diplomacije je bila priboriti novourejeni ruski državi pravno priznanje evropskih držav. Ta naloga ni bila lahka in še danes ni rešena, ker je nova Rusija krenila zlasti na gospodarskem in državno-finančnem polju na vse drugačna pota kakor so jih bile vajene stare evropske države. To se je pokazalo zlasti pri vprašanju ureditve ruskih predvojnih dolgov. Nova Rusija je proglasila revolucionarno načelo, da je nova Rusija nova država, kateri ni nič mar, kak je počela stara carska Rusija, evropske države pa so se postavile na stališče, da je nova Rusija kljub vsem notranjopolitičnim izpremembam pravna naslednica stare Rusije, ki mora prevzeti od svoje prednice poleg vseh dobrin tudi vsa bremena. Ta razlika v razumevanju pomena nove države je zasadila debel klin zlasti med zapadnoevropske kapitalistične države in Ameriko na eni ter novo Rusijo na drugi strani in to nasprotje se je zdelo na prvi pogled nepremostljivo.

Pravno je priznala sovjetsko Rusijo najprej premagana Nemčija in nekaj malih evropskih držav, do katerih Rusija ni imela skoro nobenih predvojnih finančnih obveznosti. To ni bilo mnogo, nekaj pa je le bilo. Z državami, ki so jo priznale, je Rusija takoj obnovila gospodarske zveze, ki so obema deloma mnogo koristile. Nemčija, Avstrija in Češka so začele z novo Rusijo jako živahno trgovino. To je zbudilo tudi na zapadu željo po obnovitvi gospodarskih stikov, željo, ki je ni narekovala ljubezen do nove Rusije, ampak skrb za lastno brezposelno delavstvo.

V tem odločilnem trenutku pa je nastopila Rusija s svojimi diplomatskimi zahtevami. Ruska diplomacija se je postavila na stališče, da je treba novo Rusijo najprej priznati, in pravemu priznanju šele more slediti denarna in blagovna kupčija. Tej zahtevi so se delavske vlade v Evropi pokazale naklonjene in pogajanja, ki so jih vodili ruski trgovski recte diplomatski zastopniki s Herriotom in Macdonaldom, so imela v Franciji popoln uspeh, v Angliji pa je nenadni politični poraz Macdonaldov vse ruske nade uničil.

Nova ruska diplomacija je začela na Anglijo od tega trenutka dalje gledati kot na svojo največjo politično nasprotnico in obnovil se je boj, ki ga je že kot tradicionalnega vodila tudi caristična diplomacija proti Angliji. Vsak tudi najmanjši politični dogodek v Evropi ocenjuje rusko sovjetsko časopisje kot angleško delo proti Rusiji. Oboroževanje Estonke, obisk angleškega brodoma v Baltičem morju, vsa politika balkanskih držav, celo radikalno-radičevski sporazum, vse to je po ruskem mnenju angleško maslo, nič manj kakor najnovejša protežiranje Nemčije od strani Anglije.

Diplomatski boj med Rusijo in Anglijo je središče vse ruske diplomatske aktivnosti. Boj se vodi skoro nevidno, zato pa nič manj srdito. Ne vodi ga pa ruska diplomacija oficijelno, ampak — komunistična stranka.

Ta je v rokah ruske vlade silno orožje. Ruska vlada stoji previdno v ozadju in ni nikdar odgovorna. Odgovorna je vedno le tretja internacionala. Nihče pa ne ve, kje se ruska vlada neha in kje se pričneta akcija mednarodne tretje internacionala.

Diplomatski boj med Anglijo in Rusijo je silno podoben onemu, ki sta ga nekdanji Avstrija in Rusija. Kakor je bil torišče diplomatskega boja med Avstrijo in staro Rusijo

Politični položaj.**POPOLN ZASTOJ. — ODMEV ZAGREBSKIH SLAVNOSTI. — ST. RADIČ KOT DELEGAT NA ŽENEVSKI KONFERENCI DRUŠTVA NARODOV.**

Belgrad, 17. avg. (Izv.) Razen ministra za zunanje zadeve dr. M. Ninčiča se ni danes vrnil v Belgrad nobeden izmed ministrov, ki se nahajajo vsi izven Belgrada. Tako se zastoj v delovanju vlade nadaljuje in se bo brez dvoma zavlekel tja do jesenske skupščinske sezone. Danes se je tukaj največ govorilo o sprejemu kralja Aleksandra v Zagrebu. Tukajšnji listi prinašajo obširna poročila o minulih slovesnostih v Zagrebu. Javnost kmen-

tira te dogodke na različni način; večina pa smatra, da je kraljev sprejem v Zagrebu najboljši dokaz, kako plitva in brezplodna je bila Radičeva šestletna demagoška politika.

Za jutri se pričakuje Radičev prihod v Belgrad. Radič ostane tukaj par dni, da dobi instrukcije za svoje delovanje pri letošnjem zasedanju Društva narodov v Ženevi, kamor odpotuje 27. t. m. z drugimi našimi delegati.

Konferenca Davidovičeve demokratske stranke.**DAVIDOVIČ NAPRAM SPORAZUMU RR ZELO SKEPTIČEN. — NJEGOVA STRANKA BO NADALJEVALA BOJ PROTI KORUPCIJI IN ZA REVIZIJO USTAVE.**

Zagreb, 17. avgusta. (Izv.) Včeraj se je vršila v Zagrebu konferenca Davidovičeve demokratske stranke. Na konferenco so prispele iz Belgrada Davidović, Vlajić, Marinković, Šumenković in drugi. Ob 6 se je vršila v tajništvu DS pod predsedstvom dr. Pavelića seja, na kateri je govoril kot prvi Ljuba Davidović. O sedanjem sporazumu med radikali in radičevci je rekel, da to ni nikak sporazum, ker ne prinaša končne rešitve spornih vprašanj. Da so stopili radičevci na parlamentarno pot in da jim je sedaj omogočeno skupno delo z radikali, to je predvsem naša zasluga. Demokratska stranka nikakor ni proti sporazumu, toda o stro mora obsojati način in motive, ki so dovedli do sporazuma. Imamo tudi vse razloge, da sumimo v lojalnost radikalne stranke za sporazum. Želimo, da bi tudi ta sporazum prinesel naši državi čim več koristi, toda na podlagi dosedanjih iz-

kušenj smo upravičeni dvomiti nad posebnimi uspehi sporazuma. Sedanji čas bo porabil demokratska stranka, da izkristalizira svoj program tako, da bo do jeseni gotov. Demokratska stranka bo storila vse, da pri- de v naši državi do veljave zakon in da se konča korupcija. Za Davidovičem je govoril dr. Marinković, ki je ugotovil, da smo pod besedo sporazum doslej razumevali ureditev razmer v državi. Najnovejši sporazum pa nam ne prinaša nikakih očitnih sprememb na boljše in današnja vlada jasno kaže, da v naši državi ne vlada demokracija. Sedaj je ugoden trenutek, ko JDS lahko izjavi, da je za revizijo ustave in da bo v tem smislu tudi uravnala svoje nadaljnje delo. Na predlog dr. Angelinovića bo resolucije izdelalo predsedstvo. Resolucije bodo jutri prebrane novinarjem in objavljene v javnosti.

Proslava tisočletnice hrvatskega kraljestva.

Zagreb, 15. avgusta. (Izv.) Včeraj je Zagreb slavil tisočletnico hrvatskega kraljestva. Hrvatski Sokol je za to priliko pripravil velike slavnosti, ki se pa radi popoldanskega slabega vremena niso mogle prav razviti. Prireditelj sta počastila s svojim obiskom kralj in kraljica, ki ju je ljudstvo povsod burno pozdravljalo.

Dopoldanskega spreveda se je udeležilo med drugim okrog 1800 članov Hrv. Sokola, dalje precej ljudstva v narodnih nošah, Sokolice in naraščaj. Mesto je bilo v zastavah, ulice polne ljudstva. Sprevod se je ustavil na Jelačićevem trgu, kjer sta govorila zvezni starišina Lacko Križ in zagrebski župan Heinzel. Na tribuni so bili poleg ostalih odličnikov ministri Ninčič, Maksimović, Krajač, Nikić in Superina. Po končanih govorih je spre-

vod krenil na Wilsonov trg, odkoder se je članstvo razšlo. Množica ljudstva se je zbrala pred Seljačkim domom in zahtevala, naj Stjepan Radič govori, kar se je tudi zgodilo. Za njim sta govorila še zunanji minister Ninčič in notranji minister Maksimović.

Popoldne ob pol 4 sta se pripeljala kralj in kraljica, ki so ju na kolodvoru pozdravili razni zastopniki in dostojanstveniki. Po ulicah in na telovadišču ju je ljudstvo burno pozdravljalo. Slavnostno razpeloženje je pokvarila silna nevihta, ki je izbruhnila pri drugi točki in povzročila med občinstvom pravo paniko. Ko se je nevihta malo poglobila, sta se kralj in kraljica odpeljala.

Stjepan Radič je spesnil v današnjem »Jutranjem listu« himno na kralja Aleksandra Karadjordjevića.

Govori Stjepana Radiča.

Zagreb, 17. avgusta. (Izv.) Stjepan Radič je ob proslavi tisočletnice hrvatskega kraljestva perabil ugodno priliko, da govori o sporazumu. Uporabil je sokolski izlet in navdušenje hrvatskega ljudstva, da bi pridobil novih pristavev za cilje HSS in za novo politiko, za katero se je sporazumel z radikali. Stjepan Radič je govoril več govorov gostom, Sokolom, delegatom svojih organizacij in novinarjem. V vsakem govoru je poudarjal »koristno novega sporazuma«. — Delegatom HSS, ki so prišli na svečanosti, je govoril predvsem o agrarni reformi in ji rekel, da se ta ne bo izvršila niti po željah kmetov, niti po željah veleposesnikov. V novem zakonu bo določeno, da priskoči kmetom na pomoč država, ki bo kmetom posodila denar, da bodo mogli odkupiti posestva, kmetje pa bodo potem odplačevali svoj dolg državi. Rekel je, da bo vlada posvetila mnogo pozornosti preskrbi hrane pasivnim krajem. V Bosni in Hercegovini se bodo cene za odkup tobaka povisale, dalma-

tinskim kmetom pa bo z razširjenjem novih luk omogočen nov vir zaslužka.

Novinarjem je Radič v svojem govoru izjavil, da odpotuje jutri v Belgrad radi seje odbora za ženevsko konferenco. V Belgradu bo obiskal tudi Aco Stančevića, belgrajskega časnikarja in bo posetil tudi en del Sumadije. Po seji odbora za ženevsko konferenco bo sprejet v avdienci pri kralju, da mu poroča o sklepih seje, na kar se bo podal v Zagreb, kjer ostane do prvih dni septembra. Povedal je novinarjem tudi, da se misli minister Pavle Radič stalno naseliti v Belgradu in ima že »tamen najeto stanovanje«. Dalje je izjavil, da potuje v Ženevo službeno in se bo vsled tega v svojih izjavah držal popolnoma rezervirano. V Ženevo bo potoval v spremstvu svoje žene, kot je to običajno. O vtisih, ki jih je dobil o proslavi tisočletnice hrvatskega kraljestva, se je izrazil jako navdušeno in je rekel, da more samo prisrčna bratska vez med Srbi in Hrvati imeti za posledico tako slovesen sprejem, kot ga je hrvatsko ljudstvo priredilo kralju.

PAVLE RADIČ O RADIKALIH.

Zagreb, 17. avgusta. (Izv.) Za časa svojega bivanja v Zagrebu je imel minister za agrarno reformo Pavle Radič govor, v katerem je naglašal, da se je tako za časa razgovorov z radikali, kakor tudi tekom dosedanjega vladnega delovanja prepričal, da v radikalni stranki, kakor tudi med Srbi sploh ni nikakega šovinizma, nikakega imperalizma in da ne more biti govora o nikakem velesrbstvu.

Sestanek Amerikancev na Brezjah.

Na Veliki Šmaren so priredili naši v Sloveniji na obisku se nahajajoči Amerikanci jako lepo uspel poslovilni sestanek na Brezjah. Ljudstvo je prihitelo na priljubljeni romarski kraj v velikih množicah, deloma peš, oziroma po železnici, iz oddaljenejših krajev tudi na vozech, s katerih je po bližnjih cestah donelo lepo romarsko petje, kar je marsikateremu Amerikancu zbudilo prijetne spomine na čase prve mladosti.

Ob 10 dopoldne je gosp. p. Kazimir Zakrajšek v globoko zamišljeni pridigi slikal ozke vezi, ki priklepajo naše amerikanske izseljence na staro domovino in posebno še na Marijino svetišče na Brezjah. Med slovesno sveto mašo je ubrano prepevalo pevsko društvo »Ljubljana«, ki je ta dan nalašč pobitelo na Brezje, da s pomočjo slovenske pesmi pripomore dvigniti lepo slovesnost. Po maši je pred cerkvijo zbrane Amerikance, obdane od velike množice ljudstva, nagovoril g. svetnik Jože Pirc ter se jim je zahvalil za prijateljski obisk, za premnoge našim ljudem izkazane dobrote in za številne pozdrave, ki so jih prinesli iz Amerike sorodnikom naših izseljencev. Za njim je govoril g. Anton Grdina iz Clevelanda, predsednik Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote, ter je posebno poudarjal, da nas naši rojaki tudi onstran morja nikdar ne pozabijo ter da bodo vedno ohranili odprto srce za svoje brate v njihovih težnjah v stari domovini, za kar je žel buren aplavz. Zatem je v imenu bivših Amerikancev sporočil najtplejše pozdrave slavljencem današnjega dneva bančni uradnik g. France Miklavčič, ki je izrazil željo, naj bi ta sestanek na Brezjah ne bil zadnji, ampak da naj bi se čimprej zopet ponovil, priklepajoč na ta način naše ameriške izseljence na rodno grudo. Godba Katoliškega delavskega društva z Jesenic je ob primernih momentih zaigrala ameriškansko himno »The Star spangled banner« in jugoslovanske himne, ki jih je zbrano občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem.

Zabavo pri kosilu, ki so ga priredili naši Amerikanci za številne svoje prijatelje pri gostilničarju Gabrijelčiču, je izborni vodil g. Jože Pirc, ki je napil zbranim Amerikancem, želeč jim srečno pot ter jim sporočil iskrene pozdrave za vse naše rojake onstran morja. G. France Miklavčič je izrekel zdravič ameriškanski duhovščini in ameriškemu ženstvu, izrazujoč obenem prisotnim voditeljem zahvalo in priznanje za njihove zasluge na verskem in narodnem polju, nakar je pozdravil Amerikance v imenu »Ljubljane« njen podpredsednik g. Rado Sturm. Nato je v daljšem govoru g. Anton Grdina očrtal smernice verskega in narodnega prosvetnega delovanja med našimi ameriškimi Slovenci ter omenil tudi težkoče, s katerimi se imajo pri tem boriti. Rev. Kazimir Zakrajšek je v šaljivem govoru predstavil navzočega slovenskega župnika iz Clevelanda Rev. J. J. Omana kot kranjskega fantja. Rev. J. J. Oman je bil sicer rojen v Ameriki ter je hodil v angleške šole, toda mati ga je naučila čitati slovenski iz mašne knjžice. Sedaj ob prvem obisku v domovini svojih starišev ga je krasota naše zemlje in naših gora tako prevzela, da se komaj more ločiti od njih ter jih želi čimprej zopet posetiti. Gosp. župnik Oman se je zahvalil z znano skromnostjo. Nato je še govoril z opoldanskim vlakom dospeli gosp. narodni poslanec Smodej kot predsednik »Ljubljane« in član Jugoslovanskega kluba ter je pojasnjeval navzočim Amerikancem težkoče, s katerimi se ima slovenski narod boriti v sedanjih razmerah. Vmes je krasno prepeval izbran zbor pevskega društva »Ljubljana«. Po litanijah se je razvila ljudska veselica na vrtu g. Gabrijelčiča, kjer je med drugimi govoril pesnik Joža Lavrenčič o naših bratih onstran državne meje, nadalje g. profesor dr. Trdan in drugi.

Cela slovesnost je potekla prav prijetno in tudi vreme nam je šlo iz večine na roko. Ob enajstih je sicer izkušal dež nekoliko motiti, toda kmalu se je zopet umaknil toplim solnčnim žarkom. Na večer, ko smo se vračali na Otoče, nas je zopet presenetila ploha, toda ni ji uspelo motiti veselega razpoloženja naše družbe.

Ta dan ostane vsem udeležencem v stari domovini v najlepšem spominu in upamo, da tudi naši ameriškani rojaki odnesejo od svojega obiska v domači zemlji prijetne utise.

Kot čujemo nas nekateri zapuščajo že v torek dne 18. t. m. Ob tej priliki jim kličemo: »Srečno pot! Na skorajšnje zopetno svidenje na Brezjah!«

SESTANEK DISIDENTOV DAVIDOVIČEVE STRANKE.

Sušak, 17. avgusta. (Izvirno.) V nedeljo je imel na Sušaku s svojimi pristaši sestanek dr. Tomislav Tomljenović, disident Davidovičeve demokratske stranke. Na sestanku so sklenili, da vstopi dr. Tomljenović v HSS. Za glasilo disidentov so določili »Novi list«, ki izhaja na Sušaku.

MASARYK PRI PASIČU.

Karlove Vari, 17. avgusta. (Izv.) Predsednik Masaryk je obiskal Nikolo Pašića.

Painlevé in Herriot.

Berlin, 17. avgusta. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča, da se je ministrski predsednik Painlevé tajno sestel s Herriotom. V opozicijskih krogih trdijo, da je Painlevé ponujal Herriotu ministrsko predstvedstvo, samo da se vzdrži levičarski blok, ki bi nadaljeval pod Herriotovim vodstvom politiko od 11. maja. Vladni krogi pa smatrajo vsako izjemno vladno za neumestno v trenutku, ko je v teku podpisovanje velikega posojila v zlatu in ko državo vznemirjajo dogodki v Maroku in v Siriji.

Posvetovanje v Maroku.

Fez, 17. avgusta. (Izv.) Maršal Liauthey se je dolgo posvetoval z generaloma Nolinom in De Chambrinom o začetku francoske ofenzive proti Marokancem.

Umik Francozov iz Damaska.

London, 17. avgusta. (Izv.) Iz Bagdada poročajo, da francoske čete zapuščajo Damask.

V SIRIJI ZOPET MIR.

London, 17. avgusta. (Izv.) »Daily Mail« poroča, da je v Siriji zopet mir.

RUSKI POSLANIK KERENČEV O GARANCIJSKEM PAKTU.

Rim, 17. avg. (Izv.) Ruski poslanik Kerenčev je dal sledečo izjavo v vprašanju garancijskega pakta. Po njegovem mišljenju pomeni v političnem oziru težnjo, da se onemogoči zblizanje med Nemčijo in Rusijo. S tem, da se hoče Nemčija prisiliti, da vstopi v Društvo narodov, se hoče doseči, da naj Nemčija zavzame Rusiji sovražno stališče. Sicer pa Rusija ne kaže prevelike vneme za institucijo Društva narodov.

PASTIRSKO PISMO ČESKOSLOVŠKIH ŠKOFOV.

Praga, 17. avgusta. (Izv.) Čekoslovaški škofje so izdali skupno pastirsko pismo, ki se je včeraj bralo po vseh katoliških cerkvah v čekoslovaški republiki in ki zavzema strogo konsekvenco in načelno stališče do znane Husove proslave. To pastirsko pismo čekoslovaških škofov izveneva popolnoma jasno v naziranju, da so čekoslovaški katoliki že dokazali, da so dobri in zvesti državljani čekoslovaške republike, ki so tolerantni napram vsakemu verskemu prepričanju in ki spoštujejo reprezentante državne oblasti, da pa najodločnejše obsojajo protikatoliško agitacijo na javnih zborovanjih in da so proti zlorabi uradne oblasti v propagandi in boju proti katoliški cerkvi. Posebno na Moravskem se katoliki zavedajo svoje moči in so pripravljeni, da se do zadnjega borijo proti uvajanju husitstva na moravska tla.

Naročajte 'Slovenca'!

Fran Bonač:

Izpod Eiflovega stolpa.

Pariz, 4. avgusta 1925.

Dve noči, en dan žrtvuješ vožnji, in sicer tako, da se preko dneva pelješ po najlepših krajih Tirolske, Švice, če hočeš hitro dospeti sem, kjer utripa srce sveta, v mesto, ki je že zase cel svet, ali v mesto luči, kakor Francozi ponižno imenujejo svojo prestolnico. Bazel-Pariz! Pokrajina pusta in dolgočasna za naše, v naravnih lepotah lastne zemlje prenasličeno oko. Spominja na Moravsko ali Galicijo: rodi pa bogato. Gozdov ne vidiš nikjer. Kontrola ob meji uljudna, a stroga. Skoroda ne veš, kdaj zgine ob meji nemščina in počenja blagovnočrni francoski jezik. Kaj mar švicarju jezik tujca, glavno, da pride in šteje težke denarce. Ob progi vidiš kaj, kako mostersko negujejo švicarji svoje gozdove; povsod opaziš red, točnost, snago: človeška roka tekmuje z naravo, kako bi čim najprejše okinčala to prekrasno zemljo. Neumiljeno seje po naših in avstrijskih gozdovih sekira mrtvaško pesem ponosnim drevesom; v Švici nič tega, do najvišjih točk dvigajo zeleni gozdovi košate glave in šume večno pasem božjega stvarstva. Ali bi ne mogel pač celi svet živeti v takem miru in neskaljeni sreči, brez vojsk, brez strašnih armad in njenih groznih stroškov, kot ta blažena Švica?

Kmalu po Bazelu vstopi gruča izletnikov prav dobre volje. Veselo se kretajo med seboj, poizkušajo zapeti; hej naša pesem, kako vse družace zdrava in vesela kipi iz naših

NATANCEN MINISTER.

London, 17. avgusta. (Izv.) Minister za trgovino Cunliff-Lister je hotel podati ostavko, ker je smatral za nečastno, da bi on kot solastnik velikih premogovnikov sedel v vladi, ki rešuje težavni spor med rudarji in lastniki premogovnikov. Na prigovarjanje Baldwinovo pa bo ostal v vladi, prevzel pa bo drug resor.

PRED STRAJKOM TEKSTILNIH DELAVCEV NA ČESKEM.

Praga, 17. avgusta. (Izv.) Tekstilni delavci na Českoslovaškem so zahtevali 7—10 odstotno zvišanje mezd. Pogajanja za sporazum pa so se razbila, ker češki industrijalci niso hoteli nič popustiti delavcem, ampak so sklenili svoje tvornice zapreti. Nemški industrijalci v Reichenbergu in Brnu pa so sklenili delavskim zahtevam ugoditi.

P. Mih. d'Herbigny o ljubljanskem kongresu.

Inozemski listi še vedno pišejo o ljubljanskem kongresu za proučevanje vzhodnega bogoslovja. V predzadnji številki pariškega tednika »La Vie Catholique« je o kongresu napisal obširnejše stvarno poročilo P. d'Herbigny, ki ga imajo zaradi njegovega finega in ljubeznivega nastopa in zaradi izrednih znanstvenih zmožnosti vsi kongresisti še dobro v spominu. Tudi na njega, ki je bil navzoč že na tolikih podobnih kongresih, je ljubljanski kongres napravil nenavadno velik vtis. Pravi, da je kongres dosegel uspeh, ki ga tudi optimisti niso pričakovali. Izenadila ni samo obilna, nepričakovano velika množica udeležnikov, temveč še mnogo bolj izborna organizacija kongresa. Shod je bil v vseh podrobnostih najskrbneje pripravljen in pomeni zaradi strogo akademskega značaja predavanj in debate v primeri z lanskim velehradskim kongresom velik napredek. Poseben značaj je dalo kongresu uradno zastopstvo belgirske teološke fakultete po svojem dekani, prodekanu in še enem profesorju. Gamljiva je bila tudi pobožnost ljudstva in obnašanje v cerkvi pri skupnih ljudskih pobožnostih. Zastopniki pravoslavne cerkve so bili presenečeni nad prištrnim razmerjem, ki je vladalo med katoliškimi škofi in klerom ter ljudstvom. Pisatelj sklepa svoje poročilo, ki je vse polno pohvale in priznanja ljubljanskemu kongresu, z željo, da bi bil prihodnji kongres, l. 1926. v Čikago o priliki mednarodnega evharističnega kongresa, vreden ljubljanskega.

Beleške.

»Jutro« misli, da nam to ni prav, da je dr. Zerjav na sestanku izvrševalnega odbora SDS povdarjal, da »slovenskega vprašanja« v državopolitičnem smislu ni in piše: »Kdor danes še misli, da sta federalizem ali »zakonodajna avtonomija« mogoča, temu pač ni pomoči.« SLS da se je te ideje oklenila, videc da je v naši narodni državi kot verska in plemenska stranka obsojena v stalno nemod, iz naše Slovenije pa bi se dala napraviti »čedna papeževa provinca«. — V pomirjenje »Jutra« odgovorjamo, da nam je stališče, ki ga zavzema g. dr. Zerjav glede na slovensko vprašanje, češ da ga ni, popolnoma prav. Naj le ostane na tem stališču, njegova stvar je, kaj bo s tem stališčem pri Slovencih dosegel. Mi more g. dr. Zerjav zavzemati tako sila enostavno stališče, da ker (po njegovem mnenju

seveda), hrvatskega vprašanja več ni, zdaj tudi slovenskega vprašanja ni. S tem se je g. Zerjav vsekakor približal stališču g. Radiča, ki razlaga danes svetovni monogram naše države SHS, da se to pravi: država Srbov-Hrvatov-Seljakov. Torej Slovencev v tej državi ni. S tem seveda, če g. Radič reče, da Slovencev ni, pa še davno ni rečeno, da jih res ni. In če g. Zerjav trdi, da slovenskega vprašanja ni, isto tako s tem še ni rečeno, da ga res ni. Vsekakor je število tistih, ki kakor g. Zerjav sodijo o slovenskem vprašanju, tako minimalno, da sploh ne pride v poštev. — »Jutro« pravi, da sta federalizem ali zakonodajna avtonomija nemogoča; mi pa pravimo, kakor sta mogoča v sosednji Avstriji, v Švici, v Nemčiji, v Zedinjenih državah itd., tako sta mogoča tudi v Jugoslaviji. Kar se pa tiče tistega »o čedni papeževi provincii«, ta neduhoviti dovtip čisto nič ne menja na dejstvu, da se je SLS oklenila ideje slovenske avtonomije že pred dobrimi 50 leti, ko smo Slovenci o Jugoslaviji komaj še-le sanjali, da je to ideja vedno propagirala, jo najkrepkeje manifestirala v majniški deklaraciji, in da bo to idejo, ki je princip demokratske državne ideje, zastopala nemahljivo do njene končne gotove zmage. Dve stvari sta na svetu, ki, če vse drugo zastaja in nazaduje, vedno le napredujeta: krščanstvo in demokracija. Na teh dveh temeljih je zasnovan program SLS in zato mu je tudi zasiguran uspeh.

Socialni vestnik.

K RAČUNSKEMU ZAKLJUČKU OKROŽNEGA URADA ZA ZAVAROVANJE DELAVCEV V LJUBLJANI ZA L. 1924.

Naproseni smo za objavo sledečega pojasnila: Včerajšnji »Slovenski narod« je priobčil na osnovi nekega dopisa OUZD pod gorenjim naslovom članek, v katerem obravnava računski zaključek OUZD za l. 1924, navajajoč, ne da bi navedel znesek, da je končal z deficitom in deducira iz tega dobesedno kakor sledi:

»Zavod je torej ogrožen in potrebna je nujna pomoč. Tako prihaja v javno razpravo doseganje delovanje OUZD in spis nam omenja, da javnost zavodu ni naklonjena in da vlada proti njemu veliko nerazpoloženje. To je res, zato pa treba nemudoma ukreniti korake, da izgine to nerazpoloženje, ki gotovo ni kar tako z neba padlo v javnost, marveč mora imeti že svoje vzroke. Zanimivo bi bilo vedeti, katerim strankam pripadajo oni tisoči malih delodajalcev, ki zaostajajo z vplačili? Večja in obsežna podjetja izpolnjujejo svoje dolžnosti redno. To spis OUZD izrecno naglašajo. Socialno vprašanje se je pri nas šele pričelo.

K temu sledeče: Okrajna bolnišnica blagajna v Ljubljani je z dnem 30. junija 1922 likvidirala, njena imovina je znašala nad 6 milijonov dinarjev. Enako je likvidirala z istim dnem začasna delavska zavarovalnica za slučaj nezgode v Ljubljani, katere imovina je znašala še več. Likvidacijska imovina obeh imenovanih zavodov, ki sta se z dnem 1. julija 1922 združila, je znašala potemtakem nad 13 milijonov dinarjev. Drugo polletje 1922 je zaključil Okrožni urad za zavarovanje delavcev s pribitkom okroglo 5 milijonov dinarjev, l. 1923 z okroglo 2 milijona dinarjev, l. 1924 pa z deficitom okroglo 19.000 dinarjev. Ker nimam številk pri roki, jih morem navesti le iz spomina.

V celi državi je 22 okrožnih uradov. Ljubljanski je zaključil lansko leto skoro najugodnejše. Razum enega ali dveh so skoro vsi okrožni uradi deficitni. Zagrebški okrožni urad, ki je od ljubljanskega za polovico manjši je zaključil lansko leto po svojem časnem poročilu v »Juturnim Listu« z deficitom nad 1.500.000 Din. Nekateri drugi okrožni uradi, ki nimajo niti 20.000 članov — ljubljanski jih je imel do 90.000! — so zaključili še z večjimi primanjkljaji. To navajam zaradi tega, da ne bo javnost mislila, da se je pri ljubljanskem OUZD v minuli dobi slabo gospodarilo. Zdravniki in del uradnikov so storili vse, kar je bilo v njihovih močeh. Samo na upravnih stroških se je prihranilo napram preliminarnemu znesku nad 1.200.000 Din!

Po poročilu »Slov. narod« so znašli zastanki na prispevkih koncem l. 1924 vsoto 22.575.551,43 dinarjev. Ti zastanki so znašali pri vseh okrožnih uradih l. 1923 do 90 milijonov dinarjev in so do konca l. 1924 najbrže še narasli. Število članov pri vseh okrožnih uradih znaša okroglo 400.000! potemtakem jih je pri ljubljanskem skoro četrtina! V primeri s številom članov je zastanek na neplačanih prispevkih pri ljubljanskem OUZD napravljen zastanku pri drugih okrožnih uradih prej manjši nego večji. Iz tega sledi, da zastanek skoro 23 milijonov, ni nobena ljubljanska ali slovenska špe cijaliteta, temveč opazujemo ta pojav v celi državi svoje vzroke pa ima v neugodnih gospodarskih razmerah.

Vprašanje, kateri stranki pripadajo delodajalci, ki ne plačujejo prispevkov, je depasirano. Bolj umestno bi bilo vprašanje, zakaj jih ne plačujejo, ali še bolje: zakaj jih ne morejo plačati. So pač tudi taki, ki bi jih lahko plačali, pa tega ne storijo, ker so bančne obresti višje od zamudnih, ki jih sme pobirati urad po zakonu. Ni nobene razlike med pripadniki posameznih strank, med velikimi in malimi delodajalci; neugodne gospodarske razmere pritisnjajo k tlom večalmanj vse pridobitne sloje enako.

Nobene dvoma ni, da je naš zakon o zavarovanju delavcev eden najmodernejših. Ali kaj mi pomaga najmodernejši čevlji, če mi je pa premajhen ali preveliki? Da bi bil vsaj prevelik, kar pa na žalost ni. Sedaj se poraja to, kar sem bil trdil od vsega začetka. Zavarovanje prihaja v resno finančno krizo, ker se je stvarjal zakon brez vsake statistike in zavarovalno-tehnične podlage. Če bi se bilo delalo postopno in poslušali opomini praktičnih strokovnjakov, bi do tega ne prišlo. Tako se je pa napravil skok v temo, ki ga bo brez resne operacije na to ali ono stran težko popraviti.

Samo par primerov. Dajavte so se brez morbiditete in mortalitete statistika, ki je za sedanj obseg države ni bilo in je še sedaj ni, silno zvišala, dočim so prispevki napram predvojnemu celu nižji. Prejšnje bolniške blagajne so plačevale oskrbnino v bolnišnici samo za 4 tedne, po sedanjem zakonu pa jo morajo do 6 mesecev in celo do enega leta. Oskrba svojcev člana v bolnišnici gre sedaj 4 tedne na račun urada, dočim je prej te stroške plačala občina, dežela ali država. Bili so časi, ko so se pripristi ljudje branili bolnišnice, po vojni pa je prej večalmanj opravičeni strah »pred špitalom, kjer ljudje le umrō, skoro do cela izginili, tako da bolnišnicam pogosto primanjkuje prostora. Izdatki za bolnišnice so vsled tega ogromno narasli, zlasti še zato, ker se je zvišala tudi oskrbovalnina.

Oskrba porodnic, ki je prej skoroda ni bilo, sedanj zakon neprimerno zboljšuje; enako zdravniško službo sploh. Ogromne vsote gredo za zobne naprave in poprave.

K vsemu temu pa prihajajo še slabe gospodarske razmere, kriza v industriji, obrti in trgovini. Delovne prilikožnosti ni, armada brezposelnih narašča, delovni čas se podaljšuje, zaslužki se krčijo. Prehrana širokih ljudskih slojev se slabša od dne do dne, odporna sila zoper obolenje pojema na celi črti. Le pogledimo delavske otroke malega vzmeta, vzrasle med vojno in po vojni! Tenki udje, bledeca na licih, predhodni znaki pojavljajoče se sušice vsled slabe, nesmotrene hrane in še slabših stanovanj! Preskrbe vdov in sirot ni, invaliditeta, in zavarovanja za slučaj brezposelnosti — kaj čuda potem, če si mnogi nesrečno skuša pridobiti članstvo in s tem pravico do podpor okrožnega urada!

Da, socialno zavarovanje v naši državi postaja vprašanje prvega reda. Pri njegovi rešitvi pa bodo morali sodelovati prav vsi činitelji. Le pozdravljati je dejstvo, če se ga bodo lotili s potrebno vneto, ki so dozdaj, vsaj na Slovenskem, izvajali pasivno resistenco. Pa to je poglavje zase, o katerem bo, če bo treba, še govora. Delo more roditi uspeh le, če sodelujejo vsi. Upati je, da bodo v bodoče pomagali tudi oni, ki doslej ne le da niso delali, marveč so še druge pri delu ovirali.

Jaz sem delal. Spominjam na bivšo mečo Okrajno bolniško blagajno v Ljubljani v hiši banke »Slavije« na Turjaškem trgu, pozneje v hiši Pongratzovih dedičev istotam. Tisti, ki so jo poznali, naj jo primerjajo s sedanjim stanjem bolniškega in nezgodnega zavarovanja in njegovimi napravami v Sloveniji, pa laskam si, če trdim, da je to moje delo in maloštevilnih poštredovalnih pripristih delavcev, ki so veliko delali, pa malo pisali, ki so v praksi izvajali to, čemer so drugi v javnosti le — teoretizirali. Plačilo za to jim je — preganjanje.

Zato vsa sumničenja odklanjam. Dela govori! S pavovim perjem pa se nisem nikdar in se tudi v bodoče ne bom bahal.

J. K.

Pridobivajte novih naročnikov!

REMINGTON MODEL 12 najnovejši AMERIKANSKI PISALNI STROJ. — Dobavlja samo Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5

grl! Evine hčerke, vse nališpane, vse našminkane, kot prave Parižanke se prav nežerirano vedejo napram njihovim dvoriteljem... Vlak postane nekoliko in glej, v voz vstopi francoski duhovnik v običajnem talarju in značilnem klobuku. Kavalirjem igra lahen ironičen nasmeh na ustnicah, gospodične pa presenečeno vzklikajo: *toucher au fer!* — brž kos železa, ta črnih prinaša nesrečo. Tak običaj vlada ponekod v velikih mestih Francije, da cerkvi odtujeni svet misli, da je duhovnik črni ptič smrti in nesreče, zato pa koj grabijo za kos železa ali druge kovine, češ, s tem se izognemo pogubonosnemu duhovnikovemu vplivu. Docela miren, a vendar žalosten gleda duhovnik ta prizor. Po tem pa dvigne svoj rokav in glej, mesto roke železna proteza, znamenje, da je duhovnik bivši francoski bojevnik, invalid. Pokaže svojo protezo in pravi nad vse uljudno, kot pravi Francoz: »Gospice, kaj ne, vi iščete kos železa, ki naj po vašem mnenju odvrne od vas nesrečo, ki jo baje jaz prinašam. Poglejte, gospodične, ta roka je bila darovana Franciji, in mislim, da ni prinesla nesreče, zato se mirno dotaknite tega mojega železa.« Menim, da nobena pridiga ne bi mogla imeti večje uspeha kot ta nastop duhovnika. Osramočene so se umaknile z obilnimi *pardonnez!* in umolknile.

Že eno uro preden dospem na vzhodni kolodvor, vidiš utripe in hlastanja Moloha, ki se imenuje Pariz. Moloh, ki žre, sesa; a tudi dela, neumorno dela, zažiga kadilo vsem bogovom poganstva, a tudi v najboljšem njenem osrčju moli, veliko moli, toliko moli, da razdražena jeza božja ne udari nani. V Parizu

doživljaš največja presenečenja. Samo ime Montmartre, Notre-Dame, Clichy. Nad celim Parizom kraljuje in caruje Srce Jezusovo, veličastno narodno svetišče francosko, dolgo 100, široko 50, visoko 60, zvonik sam 94 metrov. Povsod trepeta naslikana, vklesana, iz najbolj skritih globin duše izražena, peta, stokrat in tisočkrat izrečena misel: Srce Jezusovo, rešitev in up Francije. Strmē zre oko na ponosne francoske katoliške moze, ki se premikajo v dolgi procesiji posvetišču, molijo, pojo, se križajo. Katoličani, kar jih je, in ni jih malo, so vsi iz enega kova: neustrasni, zavedni, nad vse požrtvovalni. Pomislite: vse jim je vzela framsonska vlada. Cerkev, kapele, šole, zavetišča, bolnišnice itd., vse, prav vse je državna last. Pa vendarle s kako vneto plačujejo visoko najemnino, da smejo uporabljati cerkvena poslopja, vzdržujejo lastno duhovščino, lasten naraščaj, lastne šole, lastna društva; pač ogromne svote. Kako daleč so v tem oziru pred nami ti moze, te žene... Najboljši med njimi znani general Castelnau, junak svetovne vojne, jih zbira, organizira in po celi Franciji se vrstē sestanki moži; danes 50.000, jutri 25.000, 10.000 in zopet 30.000. Spoznali so resnico, da le organizirani in le politično skupaj združeni zamorejo odbijati hude naskoke protivnikov.

Veliko slovenskih duhovnikov je letos posetilo Pariz, nekateri so naravnost iz največjega vršaca Evrope, Mont Blanca, trečtili sem doli. Vsi ti bodo natančneje to jesen in zimo našemu ljudstvu predavali v dolgih večerih in s skioptikonom pojasnevali sladko Francijo in Pariz. Pariz! Neizčrpilivi vir vseh

mogočih dobrot in hudobij! So v Parizu stari izkušeni Parižani, ki so izšli iz starodavnih družin, ki štejejo več dob in ki nikoli niso mesta zapustili, pa vendar izjavljajo, da žali-bog mesta zadosti ne poznajo. Kako naj ga spozna tujec s skromnimi sredstvi, pa naj si bo tudi en mesec ali eno leto tukaj. Prihajajo semkaj sicer tudi bogati krezi s težkimi dolarji, a se brigajo le za lastno zabavo, ne pa da bi proučili ljudsko dušo. Gredo na Montmartre, da, toda ne moliti, ampak zabavat se... Glavni kontingent za posvetni šum Montmartre in za Clichy, ti dve svetišči Venere in Bachusa, pa dajo tujci, bodi to Parižanom v čast povedano. Najbolj raznovrstni, pestrobojni kostumi in dekoracije s severnega tečaja do Sahare, od Kremlina do Kitajskega dela San Francisca, na stotine ženskih teles, ki na rafiniran način kažejo to ubogo človeško nagoto, več milijonov papirnatih frankov, veliko manj zares pravih francoskih duhovitosti, pol ducata opolzkih nazorov, kvantarskih popevk, ki gredo skozi mozeg in ušesa kot ostro nasajene igle, skrita in previdna namigavanja na vsakdanje politične dogodke, vse to skupaj vzeto, v na metre visokih reklamah okoli razkričano, zvečer z velikanskimi ognjenordečimi črkami ovito, evo, to je najmodernejša pariška revija. Dobbiš prostore, kjer je vstopnina samo 3 franke in kjer se publika že zadovoljuje z vsakim tenorjem, čeprav tremolira, s plesalkami, ki so zdavno že videle boljše čase, s še tako nerodnim klovnom, ki pa vzbuja cele salve sme-ha, ravno tako kot svoj čas dunajski Volks-sängerji. Od 3 frankov do zlate ameriške ali

Dnevne novice.

NEVIHTE.

Bloke. Komaj smo se malo oddahnilo od strašnih neviht, ki so obiskavale zadnje dni skoro sleherni dan naše vasi, moramo danes žalibože zopet poročati o novi katastrofi, ki je še težja od one, ki smo jo imeli v Metljah na križevih pondeljek. Dne 12. avgusta se je velik, črn oblak dolgo časa vrtel nad Blokami, ki se je nekako ob 2 zasul proti Duhovski soseski, kjer je izlil vse gorje in nesrečo. Nekako tri četrt ure je klesala toča debela kakor orehi nad vasi Zakraj, Strmica, Škrabče in Ravni, kjer je vse sesula in zdrobila — posebno po prvih treh vaseh kar dobesedno vse: žito in vse poljske pridelke. Še huje je obiskala toča sosesko Lužarje: tu je bila toča debela kakor kurja jajca in je ubogim ljudem, ki so imeli že lansko leto tudi tako nesrečo, sploh vse vzela: živež za ljudi in za živali. Ljudje so šli seveda takoj k svojemu županu po toli potrebno pomoč! Zdi se, da se je oblak utrgal nad Iško dolino — ker je voda vzela Zakrajno žago tako, da se nič ne pozna, kje je stala. Voda je po dolini bila tolika, da so se ljudje morali umakniti iz hiš. Drobljenje in sekanje toče, ki je padala bolj na redko po vseh Blokah, se je slišalo do dve uri daleč, kar je v grozo napolnjevalo ljudska srca. Prosimo vse merodajne faktorje, da pridejo na pomoč lani in letos težko prizadetemu prebivalstvu.

Is Bohinjske Bele nam poročajo, da je tam bilo v soboto zvečer ob 6 veliko neurje s strašno točo. Nebo se je nenkrat potemnilo, začela je padati kakor oreh debela toča in je vse razbila. Drevesa so razkleščena, na njivah uničeni vsi jesenski pridelki, po vrtovih vse sadje razbito. Po hišah je razbitih mnogo oken, zelo so poškodovane strehe. Največ je trpela vas Kupljenik. Pota so od neurja razkopana, na nekaterih njivah zemlja in prst odnečena. Najstarejši ljudje ne pomnijo tako strašnega neurja in tako silne toče. Zadnje neurje je bilo to leta 1891. in 1912., pa ne tako silno kakor sedanje. Ljudje so obupani in potrjeni, ker so uničeni njihovi glavni jesenski pridelki, ajda, zelje, repa, sadje.

Strela ubila dva vola. Ko je te dni divjala nevihta po Gorenjskem, je v jeseniškem Rovtu ubila strela dva vola na paši. Eden je bil težak 600 kg. Na Ojstrem vrhu pri Kosu pa je udarila v gospodarsko poslopje, katero je pogorelo do tal.

Nevihite v selški dolini. V sredo 12. t. m. so se začeli zbirati nad selško dolino hudi oblaki; začelo je treskati in grmeti; močni nalivi so drveli s hribov. Okrog 6. ure pop. je strela udarila v hišo Gašperja Šturma po domače pri Jakopiču, k sreči ni užgala. — Ob 7. uri je pa strela udarila na Bukovici v cerkev. Prav takrat sta zvonila k hudi uri cerkvenikova hči in Lebnov hlapec. Dekle je bilo omanljivo in le h sreči je še ostala pri življenju; vnela se ji je obleka in je zadobila hude opekline po glavi in životu; upati je, da bo kmalu okrevala. Hlapec je pa že dober. Zvonic na cerkvi je zgorel popolnoma; en železen zvon je počil, od bronastege je padel kembelj. Gasilci iz Selc so bili hitro na mestu in zabranili, da se ni vnela cerkev; streha je pač poškodovana.

Šmarje pri Ljubljani. V soboto 15. t. m. okrog sedmih zvečer je udarila strela v kozolec-dvojniki posestnika Franceta Hribarja na Rebrji št. 2, ga užgala in popolnoma vpepila. Zgorelo je na kozolcu spravljeno seno, oves in en voz. Posestnik je bil zavarovan; seveda ne za dovolj visoko svoto. — Ob istem času je strela omanila ženo gostilničarja Franceta Završka na Sapu in nam tudi pretrgala električni tok. Letošnje leto je res leto treska, neurja in neviht.

angleške valute je pa samo en skok v načinu zabave: le nekoliko bolj rafinirano, blesteče toalete, lahno drseči koraki, le še bolj niansirane šminke, boljši puder itd. Toda duha, ženjalnosti Balzaca, Zolaja iščeš zaman po takih zabavišnih. Nekoč so po Parizu nosili okoli in cele orgije uganjati z boginjo Razuma, ki je bila pa čisto navadna pocestnica in umrla od vseh zapuščenosti v nekem neapolitanskem podstrešju... sedaj le en neznan del Pariza in precej znaten del tujcev zažiga kadilo boginji iz Sodome, Babilona in Pompej, ki se imenuje Nagota! Ogromni del mesta pa živi nad vse resno, delavno, pošteno in skromno. Prave Parižanke meščanke so oblečene prav okusno, malokdaj tako izizvalno kot marsikaka Ljubljanka. Le eno jih odhaja: tisto močno šminkanje, pudranje, barvanje ustnic, oči, las. Celo gospodične v kongregacijah niso izvete, tako da katoliški časopisi večkrat ostro napadajo to grdo razvado. In še nekaj je, kar grozi Franciji, da ji postane lahko usodopolno. Rekel bom: strah pred otrokom. Ponekod je družinsko življenje naravnost vzorno, vendar, vendar preveč udobno. Boj se otrok in pri tem samega Francoza mine vse navdušenje za domovino, dasi jo ljubijo kot malokakšen narod in dasi izven Francije zanj ni drugega sveta. V tem oziru so zelo podobni Mažarom. Če bo tako dalje šlo, preti Franciji pogin. Požrtvovalnost tukaj odpove in odkrito izjavljajo tudi nekatoški zdravniki, narodni sociologi in ekonomski, da francoski narod more rešiti samo ena stvar: stroga konsekvantna, neizprosna katoliška morala. Drugega izhoda ni.

(Dalej.)

Za po toči poškodovane. Poslanec Smodej je poslal dne 16. t. m. na g. finančnega ministra dr. M. Stojadinoviča sledečo vlogo: »Dne 12. avgusta t. l. je v okrajnem glavarstvu Ljubljanske okolice pobila toča vse polje od Krma do Škofelje. Toča, debela kakor orehi, je popolnoma uničila ajdo, proso in vse druge poljske pridelke razen krompirja. Prizadete so občine Ig, Tomišelj, Šmarje, deloma tudi Pijava gorica. V občini Šmarje so prizadete vasi Škofelja, Klanec, Zalog, Lanišče, Reber, Dula, Pleše, Plate, Gajniče, Veliki in zlasti Mali Vrh. Ulojam si opozoriti gospoda ministra da je v občini Ig—Studenec, posebno pa v Iški, Mali vasi in Iški vasi povzročila ogromno škodo že povodenj dne 18. junija t. l. in so torej ljudje tam v silni stiski in potrebujejo nujne pomoči. Zato predlagam gospodu ministru, da nujno prisloži na pomoč prizadetemu prebivalstvu v omenjenih občinah z večjim denarnim zneskom in da odredi, da se prizadetim davkoplačevalcem za leto 1925 popolnoma odpisuje davek in se jim za odplačilo desetletja zastalnih davkov določi daljši rok. Za nujno pomoč se je obrnil tudi na poljedelskega in notranjega ministra.

Prosvetna skupščina, ki je zborovala danes v Akademskem domu, je zbrala nad pričakovanje veliko naših prosvetnih delavcev (75) iz vseh pokrajin, kjer prebivajo Slovenci. Skupščina je otvoril predsednik Prosvetne zveze dr. Mohorič, pozdravil zastopnike in delegate. Prečital je pozdravno pismo prevzvišenega g. knezoškofa, v katerem Prevzvišeni želi obilo uspeha in blagoslova. Referati so bili strogo stvarni, dobro pripravljeni in so izvenili v praktičnih resolucijah, katere so bile sprejete soglasno. Lapidarno so padale besede g. pisatelja Finžgarja o našem narodnoobrambnem delu. Za naše brate izven mej države bo na vsak način treba storiti več po naših družtvih, kakor se je storilo sedaj. Na tem polju so naše organizacije vse pasivne in ne store tega, kar se od njih pričakuje. Skupščina je sprejela z navdušenjem načrt o kartelu vseh naših zvez. Prav zanimivo je bilo poročilo o Kolumbovih vitezhov, katero je podal zastopnik ameriških Slovencev P. K. Zakrajšek. Le nekoliko smo spoznali ustroj organizacije, ki je danes hrbenica katoliškega gibanja v Ameriki in ki ustvarja prave čudeže. G. svetnik Kalan je podal točno sliko katoliških organizacij v Nemčiji in priporočal zlasti versko poglobitev naših prosvetnih organizacij. Skupščina je dokazala, kako potrebna so taka posvetovanja. Edino potom složnega, usmerjenega dela pridemo do zlatih ciljev.

Kiparska dela za novi parlament. Ministrstvo za gradbe je pred letom pozvalo številne kiparje iz vse države k sodelovanju na zunanji vzdobi nove zgradbe narodne skupščine. Posebna komisija v ministrstvu je zbrala značilne motive, ter jih porazdelila umetnikom, da izdelajo osnutke. Na podlagi teh osnutkov so se delila nadaljna naročila za izdelavo modelov v naravni velikosti. Slovenskim kiparjem je razdeljenih 10 motivov. Dela so sedaj povečini izvršena in pretekli teden je žirija, sestojeca iz gg. načelnika ministrstva za gradbo P. Popoviča, kiparja prof. Jovanoviča in akad. slikarja F. Tratnika, stvarno končno pregledala in sprejela. V mavi odlična dela se v kratkem prepeljejo v Belgrad, kjer se povečano sklepejo v kamen.

Orlovski stadion. Delo na stavbišču krepko napreduje. 270 m jarka za temelj bodočega zidu bo danes izkopanega, nakar začnemo z betoniranjem temelja. Kopljemo gramoz in dovažamo opeko. Tudi nadaljna dobava apna in cementa je že v teku. Ko dobimo ta teden na stavbišču še železnico in vagončke, bo delo naravnost z ameriškano hitrostjo napredovalo.

Bled. Prometno društvo na Bledu sporoča vsem športnikom, da priredi v nedeljo 23. t. m. ob 9 dopoldne v Grajski kopelji plavalno tekmo. Po končani tekmi se ob pol 12 razvije moto in biciklistični cvetlični korzo po glavnih cestah ter mimo kraljevega gradu »Suvobor«. K sprevedu se pripuščajo vsa imenovana okrašena vozila proti prijavnini 3 dinarjev na »Prometno društvo Bled« ter dobe zaporedne številke. Nagrada za najlepše okrašeno vozilo znaša 100 Din poleg častne diplome (ročno delo). II. in III. nagrada obstojita v diplomah. Spreved se zaključuje pred kavarno »Toplice«; istotam ocena za nagrade in kratak nagovor g. Slavka Repe-ta. Pričakuje se, kakor pričajo prijave gg. kolesarjev, sijajna udeležba. Popoldne ob 3 otvoritev razglednega stolpa na Bledu in velika ljudska veselica z obširnimi programom. Upati je na polovično vožnjo na železnici.

Iz radoljskega kraja. Na Veliki šmaren popoldan je Marijina družba v Radolici proslavila 25 letnico ustanovitve. Ob tej priliki je g. dr. Snaj imel skoptično predavanje o Rusiji v zvonih Ljudskega doma. Vsi udeleženci so v dvorani sledili predavatelju. Zelimo, da bi bilo še več takih predavanj v našem okolišu.

Loški potok. Apeliramo na poštno upravo, da nam našo pod vso kritiko nahajajočo se poštno upravo izboljša. Ze vsaka najbolj zakonita vas ima boljše zvezo kot naša velika občina, ki šteje nad 3000 prebivalcev in ima v celotnem ribniškem okraju najbolj razvito lesno industrijo. Do leta 1919 in skozi celo vojno, torej v najslabših razmerah smo imeli dnevno

vožnjo zvezo 2 krat na dan in sicer v Sodražico in na Rakek, sedaj, ko so se razmere izboljšale, pa le 3 krat na teden in samo na Sodražico. Vprašamo ravnateljstvo, ali so mu naše razmere znane in ali ve, da rabi v soboto po odhodu pošte oddano pismo 5 dni, da dosepe naslovniku v Ljubljano? Ni čuda, da se naši industrialci, trgovci in imovitejši krogi sploh ne poslužujejo več potoške pošte, ampak oddajajo svojo pošto po privainem potu poštnikom, ki potujejo po svojih opravkih v Ljubljano. Za 6kratno vožnjo tedensko pošto smo že večkrat odposlali prošnjo, a je ravnateljstvo vedno trdilo, da ne dobi podjetnika po primerni ceni in je le to vzrok, da se ista ni še uvela. V začetku tega meseca se je vršila zopet dražba poštne vožnje Loški potok—Sodražica. Do sedaj je imel sedanji podjetnik od vsake vožnje 80 Din, a sedaj se je izdražila na 30 Din, torej za 50 Din ceneje. Z vsoto gotovostjo smo pričakovali, da nam sedaj pošta obljubljeno 6kratno tedensko vožnjo pošto upostavi. Pri tem bi poštna uprava imela manjše stroške kot do sedaj, poštni promet bi pa vidno narasel in dohodki bi se zvišali. Mi bi prišli vsaj deloma do poštene zveze, kar bo vsem v korist, poštni upravi pa tudi v ugled. Prosimo poštno direkcijo, da našo skromno in upravičeno zahtevo upošteva ter nam uvede v najkrajšem času 6kratno vožnjo zvezo (dnevno razen nedelj).

Županstvo trške občine Domžale si šteje v prijetno dolžnost, da se tem potom zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je proslava trga Domžale tako veličastno izvršila. Posebno si šteje v dolžnost, da se zahvali onim gospodom, ki so s svojo navzočnostjo počastili našo prireditel in s svojimi govori pozdravili naše ljudstvo. Ti gospodje so: zastopnik velikega župana vladni svetnik dr. Mencinger, okrajni glavar dr. Franc Ogrin, slavnostni govornik dr. Valentin Rožič, župan mesta Kamnik dr. Rihard Karba, trški župan Snaj, menški župan Lipar, narodni poslanec Ivan Strein, predsednik ljubljanskega gremija trgovcev Franc Stupica, predsednik trgoveškega gremija za kamniški okraj Anton Stigar. Nadaljna dolžnost je, zahvaliti se podpredsedniku županske zveze, vsem županom in občinskim odbornikom okoliških občin, kakor tudi vsem ostalim gostom, ki so se v ogromnem številu udeležili naše proslave. Toplo zahvalo izraža županstvo vsem uredništvom ljubljanskih dnevnikov in tednikov, ki so vestno in z največjim zanimanjem beležili v svojih listih o pripravah, namenu, poteku in uspehu trškega praznika. Duhovnemu svetniku in domačemu župniku gospodu Francu Berniku bodi izrečena topla zahvala za cerkveni govor in službo božjo, ki jo je opravil pri tej priliki. Pribljudenje in zahvalo izreka županstvo domači Domžalski godbi za njeno neumorno požrtvovalno in brezplačno sodelovanje. Dalje vsem tukajšnjim uradom, domačim društvom in slednjim vsem tržanom in tržankam, ki so z izredno požrtvovalnostjo pripomogli, da je naš trg ogromno število posetnikov dostojno sprejel in postregel. — Županstvo trške občine Domžale, dne 12. avgusta 1925. Anton Skok, župan l. r.

Kočevo. Evharistični kongres v Kočevju 15. in 16. avgusta je bil klub slabemu vremenu nepričakovano dobro obiskan. Verska misel tudi na Kočevskem napreduje.

Iz Zg. Ponikve. Ker se je pretečno nedeljo igra »Klavdija« ljudem zelo dopadla, zato se bo v nedeljo dne 23. t. m. popoldne ob 3 zopet ponovila v prostorih nove župne cerkve. Pri odmorih igra godba iz St. Petra. Ker je čisti dobiček namenjen za cerkev, zato domačine in prijatelje sosede k obilni udeležbi vabi cerkveno-stavbni odbor.

Križe na Gorenjskem. Občinske volitve so prelozene na 20. septembra. Kandidatnih list je vloženih 7 in sicer: Krajevna podobč. Duplje, podobč. Senično, dve stanovski čevljarjev, ena delavska, ena vseh ostalih kmetov, obrtnikov in delavcev, slednja demokrsko-samostojna. Demokrati se poslužujejo vseh mogočih sredstev, da bi zmagali. Vseh odbornikov je 25 in ravno toliko namestnikov. Demokrati že sedaj obljubujejo zmago s 17 odborniki. Zdi se nam pa, da bo vsa muja zastoj.

Umrli je v Trziču dne 14. t. m. v starosti 62 let občestopostovani posestnik in čevljarski mojster g. Štefan Srečnik. Rajni je bil član raznih tržinskih korporacij in izredno velika udeležba pri pogrebu v nedeljo popoldne je pokazala, kako vesplošno je bil priljubljen blagi pokojnik. Svetila mu večna luč!

Utonil je posestnik Janez Lukan v Križkem bazarju pri Komendi, ko se je šel na Veliki šmaren jutraj kopat.

Na Vrhniki je včeraj umrl g. Vinko Levstik, nadučitelj v pokojju. Pogreb blagopokojnika se vrši jutri v sredo dne 19. avgusta ob pol 10. uri dopoldne na vrhniško pokopališče. Pokojniku blag spomin!

Himen. Dne 15. t. m. se je poročil g. Raibič Ivan, poštni upravnik v Škofji Loki, z gđino Hladnik Lino. Poštno uradnico.

V Zirovici je preminul v nedeljo dne 16. t. m. g. Anton Kržišnik, znani gostilničar in trgovec s konji. Njegova vesela narava, polna šegave dovornosti in nepriljubljenega humorja, ki ga ni zapustil niti med boleznijo, se v krepkih potezih zrcali v »Strica Trebušnika« hoji na Triglav, kateri spis je priobčil pred leti v »Planinskem Vestniku« g. Janko Mlakar. Tudi je dobro znan bravec »Slovenskih večernic« po svoji saljivosti. Pokojni-

ku, čigar pogreb se vrši danes v torek ob 10, bodi ohranjen blag spomin.

Smrtna kosa. V Gradcu je umrl šolski ravnatelj Frane Pfeifer, roj. 1839. v Mariboru, kjer je tudi mnogo let služboval.

Beg dveh kaznjencev. Iz prostora, ki je ograjen z bodičasto žico, sta 13. avgusta zvečer med prostim časom iz kaznilnice v Begunjah pobegnili dve kaznjenci. Vkljub temu, da so šli takoj za njima i pazniki i orožniki, ju do slej še niso izsledili.

Učiteljska imenovanja. Belgrajske »Službene Novine« z dne 13. t. m. objavljajo sledeča učiteljska imenovanja za Slovenijo: Jos. Bohinc v Zdolah za stalnega šolskega upravitelja v Brežicah; Roža Bohinc-Preskan v Zdolah za stalno učiteljico; Alojzij Voglar v Grižah za stalnega šolskega upravitelja v Vidmu pri Savi; Emilija Voglar-Knapič v Grižah za stalno učiteljico; Vika Svetek v Leskovcu za stalno učiteljico; Josip Primožič v Sorici za stalnega šolskega upravitelja v Zeleznikih; Ljudmila Vizjak-Kovač v Vel. Podlogu za stalno učiteljico; Josip Velkavrh v Trbovljah-Vodah za stalnega šolskega upravitelja v Reki pri Laškem; Vinko Okorn v Višnji gori za stalnega šolskega upravitelja istotam; Balbina Epih v Jesenicah za stalno učiteljico na Drenovem Griču; Valentina Vrhovec-Vidič v Hinjah za stalno učiteljico v Logu; Jos. Strekelj v Bogojni za stalnega učitelja na IV. deški osnovni šoli v Ljubljani; Ivan Gantar v Ore, hovi za stalnega šolskega upravitelja istotam; Fran Erker v Starem Logu za stalnega šolskega upravitelja v Stojščah; Gabrijela Erker-Jereb v Starem Logu za stalno učiteljico; Josip Zajc v Sv. Katarini pri Laškem za stalnega šolskega upravitelja v Gornjih Sušicah pri Novem mestu; Ernestina Zajc-Blažič v Sv. Katarini za stalno učiteljico; Metod Požar v Bočni za stalnega šolskega upravitelja v Boh. Bistrici.

Sodniška imenovanja. Za sodnike v sedmi skupini I. kat. so imenovani: dr. Friderik Fabiani za okraj. sodnika in sodnega pristojnika v Črnomlju; dr. Edvard Vračko za sodnika v Brežicah; dr. Karol Tschinkel za sodnika v Mokronogu; dr. Rudolf Adamič in Franjo Juhart za sodnika pri okrožnem sodišču v Mariboru; Valentin Bidovec za sodnika v Murski Soboti; dr. Franjo Kalin za sodnika v Gornji Radgoni. — Premeščeni so sodniki: Viktor Durini iz Mokronoga k okrož. sodišču v Novo mesto; Ivan Tratnik iz Ljutomera v Laško in Mirko Detiček iz Brežic k okrož. sodišču v Celje. — Avskultant v Ljubljani dr. Julij Fellacher je imenovan za sodnika poedinca v področju višjega dež. sodišča ljubljanskega.

Imenovanja v sodni stroki. Za svetnika 2. skupine I. kat. v odd. B. stola sedmorice v Zagrebu je imenovan Fran Pernuš, svetnik na višjem dež. sodišču v Ljubljani. — Za vodjo zemljiške knjige pri dežel. sodišču v Ljubljani je imenovan pisarn. oficial Ivan Podboj.

Sv. Jurij pri Grosupljem. Kam pa v nedeljo dne 30. avgusta? Vsi na Tabor na žegnanje, kjer bo ob 10 dopoldne sv. maša. Oglejmo si znamenito podzemeljsko jamo »Ledenic«. Popoldan ob 2 pa v Ponovovas, kjer priredi Izobraževalno društvo igro »Divji lovec«, narodni igrokaz v IV dejanjih s petjem in ameriškano dražbo. Med prireditelji igra domača godba. Vabljeni vsi od blizu in daleč!

JESENSKI

Mednarodni velesojm v Pragi

6. do 13. septembra 1925.

Središnje središče evropskega trgovca in industrije.

Posebna jugoslovanska razstava.

50% znižana vožnja

na čehoslovanskih in jugosl. železnica.

25% znižanja na avstrijskih žel.

Brezplačni vstop

za potovanje na čehoslovansko.

Poljskila in legitimacije daje:

Čehoslovanski konzulat, Ljubljana

Alma Company, Ljubljana.

Iz Ljubljane.

Poslovilni večer, ki se je vršil včeraj zvečer v »Unionu«, in katerega se je poleg naših dragih rojakov iz Amerike udeležili zastopniki naših političnih in prosvetnih organizacij, na čelu jim poslanec rimskega parlamenta dr. Besednjak, predsednik katoliškega starejšinstva prof. Jarc in g. kanonik Stroj, je potekel jako prisrčno. Govor je sledil govoru. V vseh se je poudarjalo, da treba stike med Slovenci doma in Slovenci v Ameriki čedalje bolj poglobiti in jih postaviti na trdo katoliško narodno podlago. Zlasti živahno je bil aklamiran g. Grdina, predsednik katoliške slovenske Jednote v Ameriki, in P. Zakrajšek, ki nam je v daljšem temperamentnem govoru izčrpno narisal razmere Slovencev v Ameriki. Pela in poživila je večer »Ljubljana«. Naši dragi ameriški rojaki se odpeljejo danes ob 8. uri jutraj nazaj v Ameriko in sicer čez Belgrad, Budimpešto, Dunaj, Pariz, Havre, Liverpoole. Bog jih spremlja s svojim blagoslovom, sadovi njihovega, žal prekratkega bivanja med nami pa se bodo, če Bog da, kmalu pokazali v še bolj intenzivnem delu za pravo versko in narodno prosveto doma in v Ameriki.

† Gospa Terezija Košir, Brčko nas je danes pretresla vest, da je nepričakovano naglo nas zapustila občepostovana gospa Terezija Košir. Pred par dnevi je bila še v prijateljski družbi pri Sv. Katarini, potem je nenadoma smrtno obolela. Za njo žalujejo premnoga naša društva. Rajnica je bila brez dvoma najagilnejša, najdelavnejša odbornica Krščanske ženske zveze. Za društvo se ni ustrašila nobene poti. Kadar je bilo drugim odbornicam težko napraviti pot h kakavi višji osebnosti ali društvu zastopati, je šla rajnica. Nikdar se ni pritoževala. Kadar so naša društva — zlasti dijaška — priredila kak slavnostni večer itd. v društvene svrhe, je bila rajnica vedno prva v krogu gospe in gospodičen, da je omogočila dober uspeh prireditve. Kjer se je količkaj dalo kaj pridobiti za reveže (pri prodajanju oljk in pod.), ona je bila prva. Zlasti slepci so ji bili pri srcu. Zelo se je trudila tudi, da je mestna ubožnica dobila hišno kapelico. Bila je nad vse delavna predsednica Elizabetne konference v Trnovem, odbornica Osrednjega sveta sv. Elizabete, odbornica »Dobrodelnosti« itd. Z njeno za nas vse tako nenadno smrtjo je nastala v naši ženski organizaciji vrzel, ki jo bomo vsi bridko občutili. Rajnica je umrla lepe, krščanske smrti; njena neštivilna dobra dela so šla pred njo k Bogu. Krščansko-socialna organizacija in dobrodelna društva ji bodo ohranila hvaležen in trajen spomin! Posebno jo bodo pogrešali reveži. Naj v miru počiva preblaga duša!

Umrli so v Ljubljani: Ivan Turk, posestnikov sin, 2 leti. — Helena Urh, mestna uboga, 60 let. — Franciška Biber, vdova carinskega nadzornika, 70 let. — Fran Rozina, elektromehaniški vajenec, 18 let. — Terezija Košir, žena umirovljenega ravnatelja zemljiške knjige, 67 let. — Egidij Smrkolj, dninar, 25 let. — Ana Hribar, dninarica, 68 let. — Fran Tavčar, hišar, 50 let. — Anton Lukek, skladiščnik, 49 let. — Karel Leitgeb, sin uradnikove vdove, 5 mesecev. — Jera Okinec, zasebnica, 78 let. — Emilija Avsenek, soproga ravnatelja čekovnega urada.

Tedenski zdravstveni izkaz. Od 8. do 14. avgusta 1925 je bilo v Ljubljani rojenih 17 in 3 mrtvorojeni, 3 rojstva so bila naknadno prijavljena; umrlo je v tem času 15 oseb, od tega 5 tujcev. Vzrok smrti: v 1 slučaju jetika na sapilih, v 2 rak, v 3 bolezn na srcu, v 3 pljučnica, v 2 driska (otroci izpod 2 let), v 1 starost, v 1 neznoga, ostalo druge bolezni.

Nalezljive bolezni v Ljubljani. Od 8. do 14. t. m. je bil naznanjen v Ljubljani en sam slučaj nalezljivih bolezni, in sicer dušilivega kašlja.

K notici »Aretacija nevarnega zločinca« v našem listu z dne 9. maja, št. 103, smo dobili sledeče pojasnilo: Imenovan Viktor Samuda je bil oproščen od sodišča v Osijeku. Imenovani tudi ni mizarski pomočnik, ampak dijak na srednji teh. šoli v Ljubljani.

Stanovanja za obiskovalce V. ljubljanskega velesejja, ki se vrši v času od 29. avgusta do 8. septembra 1925, se rabijo in se naprošajo stranke, da jih priglase pri velesejskem uradu oziroma v pisarni mestnega ekspedita, Mestni trg 27-III.

Neljuba zamenjava imen. Približno pred enim tednom smo poročali o aretaciji neke Katarine Kunčič. Ugotavljamo, da aretiranka ni identična s Katarino Kunčič, ki stanuje pri g. Tušar v Kolodvorski ulici v Spodnji Siki.

Iz Štajerske.

Železniške zveze za kopališče Radenci. Na tem potem izraženo željo je železniško ravnateljstvo v teku 24 ur brzovajno odredilo, da se pripelje direktni voz Maribor-Radgona jutranjemu vlaku za Maribor in popoldanskemu za Radgono, tako da sedaj odpade potreba prenočevanja v Mariboru. Za hitro in povoljno rešitev te opravilne želje pristožna hvala! Za ostali del prošnje — da bi se brzovlaki na progi Zagreb in Ljubljana—Dunaj, kakor je to bilo preje, ustavljali — vemo, da se ne da enako hitro rešiti; upamo pa, da se istotako povoljno reši, in to ne samo zaradi kopališča Radenci, marveč tudi zaradi vlega in pridnega slovenskega in hrvatskega Prekmurja in Medjimurja, ki v resnici zasluži, da se mu omogoči uporaba brzovlakov do Pragskega in od Pragskega. Ravnotako bi bilo treba odhod vlakov iz Zagreba odnosno iz Ljubljane in Maribora urediti tako, da ne bo potrebno v Zidanem mostu odnosno Pragskem čakati po več ur zaradi zveze za Pragsko—Radgona in da ne bo treba prestopati večkrat nego samo enkrat v Pragskem. — V letošnji sezoni je prišlo 90% ali približno 500 gostov radenskega kopališča iz Zagreba ali preko njega. Ako bi se brzovlaku, ki odhaja iz Zagreba ob 11, pripel direktni voz za Radgono ter bi osebni vlak iz Maribora namesto ob 15.27 odhajal 2 uri prej, bi se moglo, ako bi se nekoliko skrajšalo čakanje in Ormožu in Ljutomeru, brez vsakega prestopanja dospeti iz Zagreba v Radence v 6 urah, dočim traja sedaj ta vožnja nad 10 ur, torej dalj, nego vožnja iz Zagreba na Dunaj. Železniška uprava naj uvažuje, da potujejo v kopališče Radence samo bolniki — večinoma na srcu bolni —, mnogi izmed njih v težkem stanju. — Eden za vse goste kopališča Radenci.

Umrli je 16. t. m. na Dežnem, župnija Jurklošter, 78 let stari židarski mojster Žan Zagar, ki je med drugim zidal 8 novih šol, eno v Jurkloštru, v Dobju, na Planini itd. De-

jal je: Nikdar nisem vinarja več vzel, kakor sem zaslužil in delavce sem sproti plačal. Bil je mož poštenjak.

Utonil je pri kopanju v Voglajni na Opolki pri Storah 10. t. m. 35 letni delavec iz tovarne v Storah, Martin Odeb. Zapušča ženo. Pokopan je bil 12. t. m. v St. Juriju ob j. Zel, ker je tam stanoval.

Iz ptujskega okr. glavarstva. Z zadovoljstvom čitamo v listih, kako se ponekod okrajni glavarji trudijo, da znižajo cene raznim življenjskim potrebščinam. Tudi ptujskega gosp. okrajnega glavarja je že prosila mariborska »Nova Straža«, da bi vplival na znižanje cen v ptujskem okraju. Najhujši so v tem oziru mnogi kručmarji in mesarji in to ne v mestu, ker tam vpliva na cene že konkurenca sama, ampak v vaseh zunaj mesta. Če stopiš v kako vaško gostilno, boš dobil kislice, ali šmarnico, toda po visoki ceni, za katero dobiš v mestu boljše kapljico; stane namreč liter 48 do 56 kron, tudi 64 in še višje. To vino je gostilničar kupil po 16—20 K, ga torej prodaja s 100 odstotnim dobičkom. Se huje je pri sadni pijači. Pridelovalec dobi za liter 8—9 kron, gostilničar jo prodaja po 14—16 K in ne plača za njo nobene trošarine. Po taku vel. župan na bi moral tudi vsak gostilničar na vidnem mestu objaviti, da toči šmarniško in ne ameriško vino. Če greš po vaseh, ne vidiš nikjer tablice s tozadevnim napisom, pač pa boš dobil v gostilni šmarnico po prav ameriški ceni, zlasti v občinah severno od Ptuj, kjer je manj ameriških nasadov. Ravno tako odirajo mnogi ljudi pri pivu. Ptujška zaloga jim vozi pivo na dom, tako da nimajo nobenih stroškov za nabavo: in vendar stane navadno pivo iz sodčka liter 11 Din ali 44 K. In to ni pivo, kakoršnega dobivajo mestjani v mestu, sveže, okusno, hladno pivo — ne to je topla čorba, ki da samo pol vrčka pen. Ista je z mnogimi mesarji. Po sila nizkih cenah kupujejo živino, meso pa je vendar dvakrat dražje; torej znaša dobiček najmanj 50 odstotkov. Pričakujemo od g. glavarja energične remedure v tem oziru. G. glavar naj poišče od vseh gostiln sam prodajne cene, naj da preizkusiti tudi vino, naj primerja ceno za pivo s stroški za nabavo in videlo se bo, da je tu po obstoječih zakonih mogoča remedura.

IZ MARIBORA.

Socialdemokratska prireditel. Naj nam gospodje socialisti ne zamerijo, če se ob prikl. njihove manifestacije v teh dneh pri njih malo dalje ustavimo. Odkrito rečeno: pričakovali smo res nekaj kakor včasih ob prvih majskih praznikih, ko je bila socialna demokracija moderna, a to naše pričakovanje se ni izpolnilo. Prepričani smo in tudi pozitivno vemo, da je pripravljani odbor storil vse, kar je bilo v njegovi moči, a v manifestaciji je javnosti zarezal cel razdrojeni obraz slovenskih socialdemokratov. Petkova akademija v Götzovi dvorani je bila še višek vseh teh dni. Četudi točnosti ravno ni bilo, — svetovali bi pa vsakako, da se vsaj pri akademijah držijo in primerno organizirajo predpajo vstopnic — vendar: dvorana je bila zasedena od članov in članic, v izvedbi programa se je pokazala dobra volja pri raznih v društvi včlanjenih delavcev. Tamburaški zbor, sestavljen iz samih delavcev, z dirigentom na čelu, je bil dober kot običajni pri podeželskih društvih. Brez dvoma je napravil na pristaše dober vtis nastop skupnega, 90 mož broječega, iz petih društev sestavljenega pevskega zbora, ki je pel umetniško ne baš visoko, a agitatorično dobro učinkujoče socialistično himno, katero so pristaši burno aklamirali. Nastop posameznih zborov je bil pač nastop diletantov. Več menda itak niso nameravali kot prireditelji propagandno prireditel, saj je bila tudi dvorana temu primerno pripravljena z značilnim Markovim: Proletari vseh dežel, združite se! — Sobotna manifestacija, ki naj bi pokazala soc. demokracij v vsej svoji moči, nas je razočarala. Strinjamo se popolnoma s »Volkstimme« in ne najdemo razloga, zakaj se ne bi tudi udeležcem socialističnih prireditev ne dovoljevala polovična vožnja — in če bi recimo bilo to vzrok ali opravičilo za neudeležbo — pa naj bo! — ali mi približno samo dejstvo: cel sprevod, ki je šel z godbo vred na kolodvor po udeležence, je šel zastoj, sami so se vračali. In tako je šel sprevod s 688 osebami. Bivšega župana g. Grčarja in teoretičarja mariborskih socialistov g. Fava je nismo nikjer videli — brez pozdravov — brez interesa občinstva je sprevod dospel na Glavni trg, kjer so se razšli po kratkem nagovoru. Sicer jim Jupiter Pluvius ni bil naklonjen, vendar tudi sicer se njihove telovadne organizacije ne morejo smatrati za resne tekmovalke n. pr. telovadcev Orlov, Sokolov. Dve zastavi z njihovega doma — tudi to je bil znak spomina na nekdanjo mogočno socialdemokratsko stranko. Bila je sploh prireditel, ki je bila zamišljena kot zbor stranke na Štajerskem s kranjskimi gosti — živa slika zatona slovenske socialne demokracije.

Nedeljska kronika se je deloma uravnala po vremenu. Nenadni dež v soboto, ki nas je hladil hkrati z usodo drugih Jugoslovancev, je zmotil oziroma močil naše Pohorčane. Pohorje je sicer obiskalo tudi nekaj ljubljancev, vendar obisk turistov ni bil enak pričakovanju. 55 ljudi — to ni dovolj! Saj smo žegnali pri sv. Anehi! Morda nam je vzel precej ljudi Klopni vrh z veselico. Tolažilo nas je, da se je tudi ta vršila v znamenju turisticke.

— Češki prijatelji, ki so preživeli počitnice pri nas, so se te dni vračali preko Maribora nazaj. Vaš dopisnik se je z eno tako skupino razgovarjal na kolodvoru in na njegovo vprašanje, kako so zadovoljni, so odgovorili: »Vse lepo, samo carina, vizite — pa četudi to pozabimo, draginja je le prehuda! Drugo leto gremo raje v Italijo — je le predrago, vkljub prijateljstvu!« Dober nauk, ki se je že lansko leto ponavljal, pa kakor je videti, nič ne zaleže! — V soboto so imeli pri č. šolskih seštrah slovesno preobleko kandidatij. Slovesnost je opravil prelat g. dr. Tomažič. — Da ni Drava bila brez posebnosti, za to je v soboto poskrbel neki neznan moški, ki je spričo sprehajajočega se občinstva skočil z mostu v Dravo. Vrgel je še proč neko knjžico, ki jo ima v rokah policija, zavpil »Živio!« in se vrgel v vodo »predal valovom, naj gre kamor hoče...« in izginil pred očmi strmečega občinstva. Kadar ga bomo našli, bomo poročali. Kaj mu je bilo, ne vemo. — Dvodnevni dež je izvalil površnike iz omar kot posledico mrazlega vremena in strokovnjaki so mnenja, da jadrano proti jeseni. — Če še omenimo, da je baš za praznike dospela nazaj priznana kapela Herzer & Schmidt, ki amizira stalno omizje in seveda tudi ostalo občinstvo v Park-kavarni, je naša kronika, ker drugih nesreč ni bilo, končana.

IZ CELJA.

Zadnje neurje, ki je prihrumelo v četrtek v opoldanskih urah, je vzbudilo vsled groma in bliska posebno v okolici veliko strahu. V mestu samem je na par mestih udarila strela. Največ škode je napravila na cerkvi sv. Jožefa, kjer je udarila v oba zvonika in odbila še precejšen del strehe. Vsled tega bliska je pričelo že tleti na tramovju, a so domači ogenj takoj udušili. Poleg tega je udarila strela tudi v mestnem parku in poškodovala pri poslopjih v bližini telefonično napeljavo. Tudi v okolici ni bilo brez nesreč. V Braslovčah je pričelo goreti neko gospodarsko poslopje in ravno tako tudi v bližini St. Pavla v Latkovi vasi. Na Ostrožnem je zgorel posestniku Cencu cel kozolec z vsem žitom, krmo in vozovi. Škoda se ceni nad 50.000 Din. Tu se spet ponavlja oni slučaj nepredvidnega zavarovanja, ker je bil posestnik baje zavarovan samo za malenkostni znesek.

Tragičen slučaj se je pripetil pri nas v sredo popoldne. Karol Seibt iz Gradca je prišel pretekli teden v Celje na obisk k svoji zaročenki. V sredo zvečer ob 6. uri se je šel v Savinjo kopat, kjer ga je dohitela smrt. Ta čas se je kopalo večje število drugih kopalnih gostov, ki pa niso zapazili ničesar sumljivega. Videli so samo, da moli nekdo iz vode roke in so mislili, da meri le globočino struge in niso vsled tega pazili na njega, posebno ker niso slišali nikakega kričanja. Kmalu nato pa je neki moški pri plavanju zadel v sredi vode na nekaj trdega in pri tem zapazil, da plava pod površjem vode moško truplo. Potegnili so isto iz vode in ugotovili, da je že mrtev. Zadel ga je kap, vsled česar je utonil.

Visoki gost. V petek popoldne je posetil finančni minister Stojadinović naše mesto. Prišel je iz Rogaške Slatine s svojo družino in si ogledal mesto, nakar se je spet vrnil v Rogaško Slatino.

Obisk tujih gostov je dosegel v zadnjih dneh svoj vrhunec. Vse sobe po hotelih so oddane. Največji je obisk iz južnih delov naše države in Nemške Avstrije.

Občeslovsko obrtno društvo sklicuje v nedeljo, 23. avgusta t. l., ob 9. uri popoldne v Narodni dom obrtniško zborovanje. Dnevni red je naslednji: 1. Delavski zakoni, predava obrtno-zadružni komisar g. Založnik iz Maribora; 2. naša davčna bremena, predava g. Žagar, konzulent Trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani; 3. obrestna mera, predava g. Lešničar, ravnatelj Zadržne zveze v Celju. — Snov, ki se bo na zborovanju obravnavala, je nepregledne važnosti za naše obrtništvo. Iz dnevnega reda je razvidno, da nastopijo na tem zborovanju priznani strokovnjaki. Pričakujemo, da se bo obrtništvo tudi polnoštevilno odzvalo vabilu, zlasti ono iz savinjskega okrožja, za katero je v prvi vrsti zborovanje sklicano. Nihte, ki pripada obrtniškim krogom, naj ne zamudi te redke prilike.

IZ TRBOVELJ.

Podporno društvo uradno razpuščeno. Po razglasu ljubljanskega velikega župana z dne 5. avg. 1925, U. br. 5056-2 se razpusti »Pazniško in delavsko podporno društvo« v Trbovljah, ker zaradi izstopa vseh članov ne ustreza pogojem pravnega obstoja.

Kratka zgodovina društva.

V letu 1904. je imela socialna demokracija v Trbovljah moč kakor nikdar ne preje, ne pozneje. Kdor ni bil njen član, je moral pretrpeti veliko raznih šikan. Pisu tega članka je bilo celo zagroženo, da ne bo imel dela, ako se ne da socialdemokratsko organizirati. —

Začelo se je misliti na protioorganizacijo onih, ki ne simpatizirajo s socialisti. Ko so pa socialisti zahtevali odstranitev nekaj njim neljubih oseb, je šla stvar hitreje naprej in v jeseni l. 1904. se je društvo ustanovilo. Prvi predsednik je bil Buger Karl, tajnik Zupan Ivan ml. Društvo je imelo kmalu nad 700 članov. K sv. Barbari smo si nabavali rudarske uniforme, okoli 300, z lastno godbo na

pihala in se prvič javno pokazali. — G. Berger je l. 1906. odstopil od predsedstva, nastopil pa g. Leeb Herman. Bil je mož jako delaven in je nabavil društveno zastavo, ki je bila v juniju 1905 blagoslovljena. Dal pa se je preveč vplivati od takratne liberalne struje in tako je na nekem zborovanju poleti padla beseda »s farjem vun«. Omeniti je namreč treba, da je društvo bilo večidel naklonjeno kršč. soc. idejam, povabili smo večkrat na zborovanje dr. Kreka, Gostinčarja, Moškerca itd. Tedanji občeprijubljani kaplan g. Lončarič Jože je pa tudi veliko deloval za društvo in na zborovanjih večkrat govoril.

Ko je padla omenjena psovka, smo osnovali pod vodstvom g. Lončariča svojo kršč. soc. društvo in »Pazniško del. društvo« je začelo hirati. Za predsednika društva je bil izvoljen g. Pleskovič, pa tudi ta ni mogel dobiti prejšnjih članov nazaj. Društvo se ni moglo več digniti in je tako umiralo. Več let je popolnoma spalo. Nazadnje je imelo samo še enega člana.

Težke boje smo prestali kršč. socialci, a le dobre posledice je imelo, da nas niso marali v svoji sredini, kar se danes vidi. Ne bilo bi starega društvenega doma, kjer se zbiramo in ko se ob starem sedaj gradi drugi impozanten društveni dom!

Našla se je na veselici v Društvenem domu srebrna ura. Kdor jo je izgubil, jo dobil pri g. Jordanu.

Ulomljeno je bilo v trgovino filijalka g. Trbovc na Vodah. Odnešeno je nekaj srajc, toaletnega mila in nekaj drugih malenkosti. Policija stvar zasleduje.

Poročil se je g. Strovs Franc, posestnik iz Rovt, sin g. Strova p. d. Jana, z gđ. Gričarjevo, hčerko posestnika Gričarja iz Plaskega. Oba sta naša pristaša.

Veselica v Društvenem domu 15. avgusta se je ob solnčnem vremenu prav lepo pričela in končala. Gostov je bil poln travnik, vse je bilo veselo, rudniška godba je svirala svoje najlepše koncertne komade, dame so se pridno kretale po paviljonih in veseličnih prostorih, pa ti pride nenadoma nevihta, da smo se morali umakniti v prostore Društvenega doma. Vse je obžalovalo, da se stvar ni vrnila na prostem, čujemo pa, da hočejo prireditelji veselico ponoviti.

Zamenjava zemlje. Gerentski sosvet je sklenil, da se zamenja nekaj sveta g. Prislana v Gaberskem za zemljišče, kjer si ga izbere. Zamenjano zemljišče hočejo vporabiti za mrhovišče. — Odklonil se je nakup stare Bergerjeve hišice pri bolnišnici, kjer se je prvotno nameravala namestiti stražnica.

Avtopromet. V kratkem dobi svoj luksuzni avto g. Guemantl Artur, isto Kačnik Fran, oba sedaj še šoferja pri avtodružbi Rozin. Nadalje dobi še Zemljan Fr. zraven luksuznega še tovorni avto. Avtodružba bratje Rozini dobe še zraven sedanjih dveh potniških in enega luksuznega še 2 tovorna in 1 luksuzni avto. Avtodružba Rozin-Stroj se je razdružila in je vstopil v družbo Rozinov brat Pavle, ki se je pred kratkim vrnil iz Amerike.

Nalezljiva bolezen. V občinski izolirnici leži bolnik na nalezljivem vnetju možganskih oken (Genicksstarre), eden pa na škrlatici.

Angleško blago

po najboljšem kurzu dinarja, krasni vzorci, se dobe pri trdki

DRAGO SCHWAB — Ljubljana

Naznanila.

Krščanska ženska zveza se tem potem vlnudno vabi, da se udeleži pogreba umrle zaslužne članice gospe Koširjeve.

Stolna Prosvela se udeleži pogreba gospe Koširjeve in vabi vse člane in članice, da počaste spomin blage in delavne gospe z udeležbo.

Stolna Vincencijeva konferenca vabi vse delavne in podpornice člane, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba v prid najrevnejših neumorno delavne gospe Koširjeve.

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu vlnudno vabi gospe, da se udeležijo pogreba umrle članice gospe Koširjeve. Vsi podatki v obvestilu.

Prefekta.

Šentpetersko prosvetno društvo priredi ob ugodnem vremenu v nedeljo 23. t. m. izlet na samotarško planino nad Horjulom. Odpeljejo se z vrhniškim vlakom ob 7.45, vrnejo pa ali z vlakom ali z vozni. Za jed in pijačo skrbijo vsak sam. K obilni udeležbi vabi člane in prijatelje društva odbor.

Ljubljanski skavti! V sredo 19. t. m. ob 8. stegov sestanek. Obvezen za vse oddelke. Kroj Mogočni hrast, stegovodja.

Orlovski vestnik.

Šmarska orlovska sranja priredi dne 23. avgusta 1925 orlovski tabor v Šmrjenih pri Sv. Štefanu; ob 9. popoldne skušnja za petje in telovadbo ob 10. sv. maša, nato tabor pred cerkvijo, telovadba in petje ter turška kavarna. — Med prireditelji igra škocijanska orlovska godba. Za jedila in pijačo preskrbljeno. Vabljeni vsi od blizu in daleč.

Poizvedovanja.

Zgubil se je v soboto zvečer pred viharjem od Komenskega ulice do gostilne pri Možinu zelen klebuček z dolgim peresom. Pošten najditelj se prosi, da ga odda v St. Peterski vojašnici pri št. soba 8.

Našla so se v nedeljo popoldne na Sv. Petra cesti namizne vilice. Kdor jih je zgubil, naj se oglasi na Gosposvetški cesti 10 v prodajalni.

Našel se je pred nekaj dnevi v Sotni ulici holjske vrste uhan z obeskom. Dobi se Gosposvetška cesti 10 v prodajalni.

Gospodarstvo.

V katere države največ izvažamo. Iz ravnokar objavljene statistike o našem izvozu v prvi polovici t. l. posnemamo, da je letos v prvih šestih mesecih znašal izvoz v Italijo 818.568 ton v vrednosti 1175 milijonov dinarjev, kar pomeni 26,1% vsega našega izvoza, v Avstrijo 226.499 ton v vrednosti 784,4 milijona dinarjev ali 17,4%, v Romunijo 285.493 ton v vrednosti 634,2 milijona dinarjev ali 14,1%, v Češkoslovaško 152.400 ton v vrednosti 438,8 milijona dinarjev ali 9,7%, v Grčijo 154.238 ton v vrednosti 308,3 milijona dinarjev ali 6,8%, v Ogrsko 181.354 ton v vrednosti 259,9 milijona dinarjev ali 5,8%, v Nemčijo 46.401 tona v vrednosti 285,6 milijona dinarjev ali 5,7%, v Švicio 23.756 ton v vrednosti 188,9 milijona dinarjev ali 4,2% ter v Francijo 35.836 ton v vrednosti 98,5 milijona dinarjev ali 2,2%.

Iz kas o stanju Narodne banke z dne 8. avgusta 1925. (Vse v milijonih dinarjev; v oklepaju razlika napram stanju dne 31. julija 1925.) Aktiva: Kovinska podlaga 495,0 (+7,5), posojila na menice in vrednostne papirje 1132,5 (-1,2), račun za odkup kronskih novčanic 1186,3, račun začasne zamenjave 866,7, državni dolg 2966,3, vrednost založenih državnih domen 2138,3, saldo raznih računov 978,9 (+204,6), skupaj 9264,4; pasiva: glavnica in rezervni fond 34,1, bankovci v obtoku 5781,7 (+120,9), račun začasne zamenjave 366,7, drž. terjatve 16,7 (-20,3), razne obveznosti 852,1 (+110,3), vrednost založenih državnih domen 2138,3, zija 74,3.

skupaj 9264,4. Obrestna mera neizpremenjena (6, ozir. 8%).

Izmenjava tračnic na progi Zagreb-Belgrad. Kako poročajo iz Belgrada, so se začela dela za izmenjavo tračnic na progi Zagreb-Belgrad. Izmenjava bo končala v enem in pol leta. S tem bo skrajšana vožnja brzovlak Zagreb-Belgrad za 2 uri.

Trgovina s vinom v Dalmaciji. Iz Splita javljajo, da je ostalo od lanskega pridelka neprodanega vina v Dalmaciji še okoli 20.000 hl. Cene so za belo vino okoli 50 Din, za črno 25-35 Din po kol. % alkohola. Stanje vinogradov je sedaj v Dalmaciji splošno vzeto dobro.

Francoski konzularni agent v Mariboru. Ministrstvo za zunanje zadeve je sporočilo naši zbornici za trgovino, obrt in industrijo, da je g. Alexander Hanhart, francoski podanik postavljen za francoskega konzularnega agenta v Mariboru.

Zivinski sejem v Sarajevu. V Sarajevu se bo vršil dne 21., 22. in 23. septembra t. l. veliki sejem za živino in živilske izdelke. Zaprošilo se je za 50% popust na železniških tarifih za posetnike sejmov, kakor tudi za predmete, namenjene za sejem.

Promet poštne hranilnice v juniju t. l. V mesecu juniju t. l. je znašal promet poštne hranilnice 3042 milijonov dinarjev, od česar je bilo prometa brez gotovine 1309 milijonov dinarjev ali 43 odstotkov.

Uvoz kave iz Brazilije. Kako poročajo iz Belgrada, nameravajo v kratkem začeti z Brazilijo pogajanja za sklenitev trgovinske

pogodbe v prvi vrsti pač zato, da se omogoči direktni uvoz kave iz Brazilije in da ne bodo igrali posredniki prevelike vloge.

Nov pravilnik za prodajo denaturiranega špirita. Finančno ministrstvo je predpisalo nov pravilnik o prodaji denaturiranega špirita za gorivo, ki se ga sme prodajati samo v zaprtih steklenicah po pol litra. Te steklenice se morajo napolniti in zapreti v tvornicah ali v veletrgovinah in na njih mora biti označeno ime tvrdke.

Gozdno ravnanjstvo v Ljubljani razpisuje prodajo izdelanega smrekovega lesa za tehnično uporabo, drv in lubja, loco gozd v gozdnih kompleksih gozdnih uprav Bled, Bohinjska Bistrica in Kranjska gora v približni množini 24.722 plm³ smrekovega porabnega lesa, 345 plm³ smrekovih drv in 1069 pr³ smrekovega lubja. Ponudbe, pisane na tiskovini, ki se dobe pri »Direkciji šum« v Ljubljani, je vložiti do 1. septembra 1925, 11. ure dopoldne pri istem ravnanjstvu. Ponudba mora biti kolekovana s kolekom 100 Din ter opremljena z 10% varščino. Predmetna pobjasnila daje »Direkcija šum« in »šumska uprava« na Bledu, v Bohinjski Bistrici in Kranjski gori.

(25.02), Newyork 515.50 (515), Pariz 24 (24.05), Praga 15.25 (15.25), Dunaj 7.2470 (7.25), Bukarešt 2.65 (2.65), Sofija 3.75 (3.75).

Dunaj. Devize: Belgrad 12.60, Kodani 162.55, London 34.47, Milan 25.50, Newyork 709.05, Pariz 33.01, Varšava 124.55. Valute: dolarji 708.20, angleški funt 34.42, francoski frank 33.10, lira 25.56, češkoslovaška krona 21.

Praga. Devize: Lira 121.375, Zagreb 60.45, Pariz 157.25, London 163.95, Newyork 33.75.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Ljubljana. 7% invest. posojilo 75.50 (den.), Zastavni listi 25 (den.), Kom. zadolžnice 25 (den.), Celjska posoj. zaklj. 201, Ljublj. kreditna 225 do 265, Merkantilna 100-105, Prašedion 843 (den.), Kreditni zavod 175-185, Strojne tovarne 110 do 122, Trbovlje 342.50 (blago), Vevče 110 (den.), Stavna družba 165-180.

Zagreb. Hrv. eskomptna 115-118, Kreditna, Zagreb 113-114, Hipobanka 64.50-65, Jugobanka 99-100, Prašedion 860-865, Slavenska 65-66, Ljubljanska kreditna 225, Eksploatacija 56-59, Seferana 495-505, Gutman 375-378, Slaveks 138 do 150, Slavonija 47-48, Vevče 110-120, 7% invest. posoj. 77.50, vojna odškodnina 285-287.

Dunaj. Efekt: Alpine 30.0500, Greinitz 14.5, Kranjska industrijska družba 36.3, Trbovlje 43.21, Hrvatska eskomptna 14.5, Leykam 17.5, Jugobanka 12.2500, Avstrijske tvornice za dušik 17.5, Mundus 37.2, Slavonija 5.3700.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Črni bor — bordonali, 3 do 8 m dolž., od 30/30-50/50, fob Gruž 650 (bl.); hrastovi hlodi, I. in II. vrsta od 30 cm prem. napr., fob Gruž 780 (bl.); deske monte, 25, 30, 40, 50 mm, fob meja trans. 500-515; hrastova drva, I m dolž., suha, fob nakl. post. 15 vag. zaklj. 17.50. — Zito in poljski pridelki: pšenica domača, fob Ljubljana 275 (den.); koruza slav., fob Postojna zaklj. 495; fižol mandolon, z roko zbran, fob Postojna trans. 1 vag. zaklj. 194; otrobi pšenični, drobnji, fob Postojna trans. 2 1/2 vag. 195-196 (zaklj. 195-196); laneno seme, fob Ljubljana 1 vag. zaklj. 495; fižol mandolon, z roko zbran, fob Postojna trans. b/n, dobava september 400 (den.).

Borze.

17. avgusta 1925.

DENAR.

Zagreb. (Predborza.) Italija 202 (201.50 do 202), London 272 (271.50-272), Newyork 58.8750 (58.82-58.85), Pariz 262 (262), Praga 166 (165% do 165%), Dunaj 7.87% (7.85-7.86), Curih 10.87% (10.85).

Curih. Belgrad 9.20 (9.225), Berlin 122.60 (122.60), Italija 18.55 (18.60), London 25.03%

Deklica 16 let stara, s 3 razr. mešč. želi mesto v trgovini s mešanim blagom. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5367.

Dijakinje — dijakke vzame bivša učiteljica v dobro celo okorbo po ugodni ceni. Na željo nemško konverzacijo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »Prijeten dom« št. 5392.

Pošteno, **ZDRAVO DEKLE** z dežele, staro 20-30 let, kot služkinjo, išče obitelj brez otrok. Priuči se lahko življana. Ponudbe na upravo lista pod: »Trajno« 5369.

PRODAJALKA mešane stroke, starejša moč ki bi imela veselje samostojno voditi podružnico z vinotokom na deželi in ki lahko založi nekaj kavčije, se sprejme. — Ponudbe na upravnishvo lista pod šifro: »Poštena« št. 5377.

Gospodična ki igra na klavir in violino, se išče za damsko kapelo proti dobri plači. — Slavko Raškaj (kapelnik) — Kavarna »Evropa«, Maribor

Učenec za trgovino se išče. Naslov pri upravi lista pod 5321.

DVA DIJAKA sprejemem na hrano in stanovanje. — Več pri hišnici Dunajske ceste 9. 5322

Klavirska delavnica in zaloga. — Poseben oddelek za popravila klavirjev in harmonijev, ki se točno in poceni izgotavljajo. Uglajevanje in popravila za »Glasb. Matico« in konservatorij izvršuje moja tvrdka Izdelovalec klavirjev WAR-BINEK, Hilsnerjeva ulica 5.

Dijakinja se sprejme na stanovanje in dobro hrano. Cena zmerna, Klavir na razpolago. - Naslov v upr. lista pod št. 5346.

Edy Škopek urar in trgovec
Tonči Škopek roj. FATUR
POROČENA
Ljubljana, 15. avgusta 1925

Na stanovanje in hrano ali na stanovanje z zajuterkom sprejemem dva dijaka: Naslov pove uprava lista pod številko 5364.

Kupim enodružniško — vili slično hišico s komfotom in vrtom — ne predaleč od mesta. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Plačljivo« 5365.

Voz na 3 peresa in konjska oprema po nizki ceni naprodaj. Rožna dolina cesta 9, št. 2. 5361

200 m² — 13 mm škuret monte

za takojšnjo dobavo, event. tudi drugo blago, kupim. — Ponudbe z navedbo najnižje cene na tvrdko A. Kajfež, Kočevje. 5378

Enonadstropno HIŠO lepo, prodam s hlevom, drvarnico in sad. vrtom. Zraven farne cerkve v Preski. Od žel. post. Medvode pet minut. Priprava za trgovino, obrt ali letovišče. V lepem in promet. kraju. - Fr. JENKO, sedlar, Medvode 3.

Dve meblovani SOBI s posebnim vvhodom oddam. Naslov pri upravi pod 5358.

OPLETANJE stolov sprejemam. Zeljarska ul. 11, Ljubljana (Kolezija). 5328

Premog - Čebin
Wellova ulica 1. II.
Telefon št. 66.

1 ali 2 DIJAKINJI iz dobre hiše se sprejmejo v sredini mesta na hrano in stanovanje. Naslov se izve v upravi lista pod št. 5266.

Rodbina okr. sodn. Kralja naznanja soročnikom, prijateljem in znancem prebridko izgubo naše ljubljene

Marinčice
ki se je preselila med nebeske krilatce.
Pogreb bo dne 19. t. m. ob pol 15. uri.

Natječaj.

Upravni odbor Bračko-Amerikanske Banke d. d. u Supetru na Braču zaključuje, da se razpiše natječaj na upražnjeno mesto upravitelja ove banke. — Plata je Upravitelja Din 7000.— (sedam hiljada) mesečno unaprijed, a ima i trinaestu platu.

Natjecatelji imaju podnijeti pismenu molbu Upravi Bračko-Amerikanske Banke u Supetru najdalje do 30. avgusta o. g. i ponuditi priložiti dokaze o tome: 1. da su naši državljani, a po narodnosti Hrvat, Srbin ili Slovenac; 2. da su za bankarsku struku potpuno kvalifikovani; 3. da su barem pet godina neprekidno i sa uspjehom bili uposleni kod jedne banke; 4. da su neprikornog političkog i moralnog vladanja. Prvenstvu imaju oni natjecatelji, koji su već samostalno upravljali jednim novčanim zavodom ili imali prokuru. — Riješenje Uprave o dobitnim molbama uslijediti će najdalje do 15. septembra o. g.

Od Bračke-Amerikanske Banke d. d. Supetar na Braču, dne 13. avgusta 1925.

Proda se novo zidana **HIŠA Z VRTOM** v bližini Ljubljane. Cena je 60.000 Din. Stanovanje takoj na razpolago. Polovica plačati takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5342.

Oddam mesečno sobo (polog univerze) solidnemu gospodu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5370.

Posestvo jako lepo, z dobro idočo gostilno na prometn. kraju v Dravski dolini, naprodaj po zelo ugodni ceni. Ponudbe na Podružnico »Slovenca« v MARIBORU.

Javna agencija in gospodarska pisarna
DR. EMIL GAJ
se nahaja sedaj v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/I
(hiša Jadransko-Podunavske banke, nasproti glavne pošte). — Telefon 456.

Zahtevajte pokalice (Kracherl) z zajamčeno prist. sladkorjem, katere izdeluje **Emil Moré** sodavičar, Kette-Murnova c. št. 11 (Martinova cesta).

STENICE! Obl. konc. zavod za pokončevanje mrčesa sporoča, da je dospelo prvovrstno sredstvo proti stenicam. — »PANA« — LJUBLJANA, Poljanska cesta 12.

Kupim prvovrsten la. okrogel orhovec, jesenov in **HRASTOV LES** od 40 cm dalje debel, 2 m dolg; v pošten pridejo le vagonске dobave. Prosi se za obvezno ceno od kubič. metra franko vagon nalaž. postaj v Sloveniji. Ponudbe na: DRAGOTIN KOROSČ, Rečica ob Paki. 5236

PORAVNAVA V KONKURZU. Tesarski mojster Ant. Steiner iz Ljubljane je s svojimi upniki sklenil 50% poravnavo, vsled česar bo sedaj konkurz ukinjen.

Kravu plemensko, domače reje in brejo proda Avgust Ložar, Ljubljana, Rečna ulica št. 6.

Izjava. Izjavljamo, da nismo plačniki za dolgove, napravljene po komurkoli na ime rodbine IZAKARJEVE, Rožna dolina pri Ljubljani. 5359

Klavir dobro ohranjen, ceno naprodaj. — Naslov v upravi št. 5351.

Kupim HARMONIJ. Ceno in opis naznanite na Upravišajstvo šole Gradac v Belekrafini. 5388

Globoko potrži naznanjamo vsem soročnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče, tast itd., gospod

Vinko Levstik nadučitelj v pokoju

danes, dne 17. avgusta 1925 ob 13. uri, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, po daljši mučni bolezi v 82. letu v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v sredo dne 19. avgusta 1925 ob pol 10. uri dopoldne na tukajšnje pokopališče.

Maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Pavla. Bodi mu blag spomin!

Na Vrhniki, dne 17. avgusta 1925.

ZALUJOČA RODBINA.

Barvne trakove, ogljeni-, povoščeni-, kopirni papir, hektografični zvitki in druge potrebščine pri **Lud. Baraga**, Šelenburgova ulica 6/I
Telefon št. 950

Otroka kapitana Granta.

(Potovanje okoli sveta.)

Francoski spisal Jules Verne. — Poslovenil A. B.

— Tudi jaz sem vašega mnjenja, se mu je pridružil major, zakaj, če se ne motim, Gavči ne le da niso miroljubna bitja, ampak so čisto navadni in nevarni roparji.

— Kaj vam v glavo ne padele se je razjezil Paganel.

In začel je tako živahno razpravljati o tem narodopisnem vprašanju, da se mu je posrečilo spraviti iz ravnotežaja samega majorja, ki mu je odgovoril na način, ki pri Mac Nabbsu sicer ni bil v navadi.

»Mislim, da se motite, Paganel.

— Motim? se je zavzel učenjak.

— Da motite. Sam Talkav je imel te Indijance za tatove in Talkav ve, kaj je na stvari.

— I no, to pot se je pa Talkav zmotil, ga je zavrnil Paganel že malo ozlovoljen. Gavči so kmetovalci, pastirji in nič drugega. Jaz sam sem pisal o pampskih Indijancih v spisu, ki je zbudil splošno pozornost.

— Ste se pač zmotili, dragi gospod Paganel.

— Jaz, pa zmotil, gospod Mac Nabbs?

— Iz raztresenosti, recimo, mu je odgovoril

major in ga dražil naprej. Pri prihodnji izdaji boste dali zadaj par popravkov, pa bo stvar v redu.

Paganel je neizrečeno žalostilo in jezilo, da dvomijo o njegovih geografskih zmožnostih in se celo norčujejo iz njih. Njegova slaba volja je bila vedno bolj vidna.

»Ali ne veste, gospod, da mojim knjigam ni treba takih in enakih popravkov.

— O seveda ne! Vsaj v tem slučaju prav gotovo, je odvrnil Mac Nabbs čimdalje bolj trmast.

— Gospod, vidim, da bi se danes radi kregali!

— Gospod, vidim, da ste danes sitni!

Vidite, tako je prišlo razpravljanje malo predaleč, in to o stvari, ki gotovo ni zaslužila, da bi se junaka spopadla. Glenarvan je mislil, da je prišel čas, ko je treba poseči vmes.

»Res je, je dejal, da je na eni strani sitnost, na drugi pa trma, in tega od vaju dveh, gospoda, ne bi bil pričakoval.

Patagonec sicer ni vedel, zakaj se prijatelja prepirata, lahko pa je ugenil, da sta si v laseh. Nasmehnil se je in dejal čisto mirno:

»To naredi severni veter.

— Severni veter! se je začudil Paganel. Kaj ima severni veter opraviti z najinim preprirom?

— Kako da ne, je pojasneval Glenarvan, severni veter je vzrok vajine slabe volje. Slišal sem npravit, da posebno v Južni Ameriki gre na živce.

— Pri moji veri, Edvard, prav imate! je dejal major in se zakrohotal.

Paganel nasprotno je bil pa v resnici jezen in kar ni hotel odnehati od prepiranja. To pot je prišel na vrsto Glenarvan, čigar posredovanje se mu je zdelo malo preveč prijazno.

»Oh, mylord, ali res mislite, da mi je šel sever na živce?

— Da, Paganel, to je severni veter, pod čigar uplivom se izvrše v Pampah vsi zločini kakor pri tramonti v rimski kampanji.

— Zločinil je vzrastel učenjak. Ali sem podoben človeku, ki hoče storiti zločin?

— Tega sicer nisem mislil! reči.

— Recite raje, da sem vas hotel ubiti!

— O jo! je odgovoril Glenarvan, ki ni mogel več zadrževati smeha, v resnici se bojim. K sreči ne traja severni veter nikoli več kot en dan.

Pri tem odgovoru so se vsi pridruževali Glenarvanu. Paganel se je jadrno oddaljil in nesel svojo slabo voljo naprej. Četr ure pozneje je že vse pozabil.

Tako se je dobri značaj učenjakov skalil za par trenutkov. To slabost je bilo treba, kakor je bil zelo dobro povedal Glenarvan, pripisati čisto zunanjim okolnostim. Ob osmih zvečer jih je Talkav malo prehitel in jim naznanil, da se bližajo obrežju zaželjenega jezera. Četr ure pozneje je stopala četica po salinskih obronkih. Tam jo je čakalo hudo razočaranje. Jezero je bilo suho.

»Cirilova knjižnica« v Mariboru
je izdala dosedaj 15 zvezkov, ki obsegajo večinoma prevode iz svetovnih literatur (angleške, francoske, italijanske). — Vso priporočila Knjižnični odbor v Ljubljani.

TA MLADA DAMA
lahko nese po pranju svojega že tako velikega stnčka domov, saj pere s terpeninovim „GAZELA“-milom, katero ji prihrani ves trud.
Potkusite tudi Vi z „GAZELA“-milom.

GAZELA MILO

Slaščičarskega pomočnika
prvovrstno moč sprejemem. Nastop takoj.
JOSIP POGLAJEN, GOSPIĆ, HRV.

CUNJE
kupi (samo v Ljubljani)
»Jugoslovanska tiskarna«

Anton Kržišnik
posestnik in gostilničar

Globoke potrti naznanjamo vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je bil po volji Vsemogočnega odpoklican v boljše življenje naš iskreno ljubljani soprog, oziroma oče, stari oče in stric, gospod
Zirovnica, dne 17. avgusta 1925.

ANA rojena BREJC, soproga. — ANTON, JOŽEF, LUDOVIK, STANISLAV, VIKTOR, GABRIEL in MAKSILIJAN, sinovi. — FRANČISKA, Marija, ANICA in REGINA, hčere.

Fani Biber roj. Gusl
vdova po carinskem nadzorniku

je v nedeljo, dne 16. avgusta ob 8. uri zvečer v 70. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb se vrši v torek, dne 18. avgusta ob pol petih popoldne iz hiše žalosti, Janez Trdinova ulica 2, na pokopališče k Sv. Križu.
Prosimo tihega sožalja.
Ljubljana, dne 17. avgusta 1925.

Žalujoči otroci v imenu ostalega sorodstva.

Brez posebnega obvestila.

Električne tvornice
Škodovih zavodov
v Plznu.

Zastopstvo za Jugoslavijo:
Ljubljana, Selenburgova 7. hiša Jadranske banke.

Dobavljajo: najsolidnejše in najcenejše elektromotorje, turbogeneratorje in vse ostale električne stroje.

• Grade: električne centrale, električne železnice, cukrarne, pivovarne, rudniške naprave itd. itd.

Obračajte se v vseh primerih na pisarno v Ljubljani!
Poset inženirja brezplačno na razpolago.

ZOBOZDRAVNIK
M. U. dr. Ivan Oblak
Ljubljana — Miklošičeva cesta
zopet redno ordinira.

Nepremočljive dežne plašče

že od 196 Din naprej, kakor vsa ostala OBLAČILA za gospode in dečke kupite NAJCENEJŠE in NAJBOLJŠE v splošno znani detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 (nasproti Dramskega gledališča)
Konfekcijske tovarne FRAN DERENDA & Co. LJUBLJANA.

MARKO ROSENBERG

proda ali odda v najem svojo engross in detail - trgovino z železom - špecerijo in poljskimi pridelki v LJUTOMERU s hišo in skladišči vred.

Tihega sožalja proseč naznanjamo globoko potrti, da je naša iskreno ljubljena žena, mati, babica, odnosno sestra, gospa

Terezija Košir roj. Križman

danes po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.
Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 18. avgusta ob pol treh popoldne iz kapelice sv. Krištofa na pokopališče pri Sv. Križu.
Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana - Ribnica, dne 17. avgusta 1925.

Žalujoče rodbine:

Košir, dr. Bartol, Križman, Pust.

Prodalo se bo dne 24. avgusta t. l. ob 13. uri iz proste roke v Kranju:

»JELENOVA GOSTILNA«

velika, enonadstropna in ob glavni cesti ležeča HISA, ki ima več stanovanj, velike hleve, obširno dvorišče, vrt, kegljišče itd.

Proda se tudi velik gozd na Štajerskem, imenovan »Kuraltov gozd«.

V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naša srčno ljubljena, dobra soproga in mati, gospa

Emilija Avsenek roj. Burkari

soproga ravnatelja čekovnega urada

v ponedeljek, dne 17. avgusta, po dolgi in mučni bolezni, bogu vdano preminula.
Pogreb nepozabne nam pokojnice bo v sredo, dne 19. avgusta ob treh popoldne iz hiše žalosti, Zatiška ulica 1, na pokopališče pri Sv. Križu.

Ljubljana, dne 17. avgusta 1925.

Ivan Avsenek, soprog.

Pavla Avsenek, hčerka.

Brez poseb. obvestila.

Mest. pogr. zavod.

Zahvala.

Ob nenadni izgubi našega nepozabnega sina, gospoda

Franca Rozina

se vsem, ki so blagopokojnika v res lepem številu spremili na zadnji poti, najtopleje zahvaljujem.

Spod. Šiška, dne 18. avgusta 1925.

Franc Rozina, oče.

Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš srčno ljubljani, nepozabni soprog, oziroma oče, stari oče in tast, gospod

Stefan Srečnik

posestnik in čevljarški mojster

v petek, dne 14. avgusta, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 62. letu starosti mirno zaspal v Gospodu ter bil včeraj, dne 16. avg. pokopan na domačem pokopališču.

V Trzinu, dne 16. avgusta 1925.

MARIJA SREČNIK roj. DOBRIN, soproga. — JOŽEF in FRANC, sinova. — LEOPOLDINA ZUPAN roj. SREČNIK, FRANČISKA HABJAN roj. SREČNIK, hčeri. — VINKO ZUPAN in LUDOVIK HABJAN, zeta. — JULKA SREČNIK roj. FLANDER, sinaha. — STEFKO, MARICA in JOŠKO, vnuka in vnukinja.

Zahvala.

Ob dnevih prebriske izgube nam je bilo v veliko tolažbo vsestransko sočutje, ki so ga nam v tako obilni meri izražali številni prijatelji in znanci. Za vse to sočustvovanje se vsem najtopleje zahvaljujemo, posebej pa še vsem mnogobrojnim udeležnikom pogreba, zlasti Orlu in društvu sv. Jožefa, ki sta se udeležila žalnega izpoveda z zastavo, slavni Zadr. čevljar. mojstrov in vsem drugim številnim korporacijam za spremstvo in vence, gg. pevcem za krasne žalostinke kakor tudi vsem, ki so blagega rajnika tolažili med dolgotrajno boleznijo. — Bog bodi obilen plačnik!

Zahvala.

Ob težki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, strica in svaka, gospoda

Alojzij Korsika

nam je došlo toliko odkritih izrazov sočutja in tolažbe, da nam je nemogoče se vsakemu posebej dostojno zahvaliti. Zato si dovoljujemo tem potom izreči najtoplejšo zahvalo vsem, ki so blagega pokojnika tolažili v njegovi bolezni in vsem, ki so ga tako častno in v velikem številu spremili k večnemu počitku. Posebno zahvalo izrekamo gospodom hišnim posestnikom, orožniški komandi, gospodom vrtnarjem in vsem drugim, ki so poklonili prekrasne vence in šopke na njegovo krsto.

Ljubljana, dne 18. avgusta 1925.

Žalujoča soproga in ostali sorodniki.

Sv. maša zadušnica se bere v sredo dne 19. t. m. ob 7. uri zjutraj v frančiškanski cerkvi.